

**Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen luottolaitostoi-
minnasta annetun lain ja sijoituspalveluyrityksistä annetun
lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta**

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 208/1997 vp luottolaitostoinnasta annetun lain ja sijoituspalveluyrityksistä annetun lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien

muuttamisesta. Eduskunta, jolle talousvaliokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 34/1997 vp, on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

luottolaitostoinnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan luottolaitostoinnasta 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1607/1993) 23 §, 66 §:n 2 momentti, 70 §:n 4—6 momentti, 76 §:n 2 momentti sekä 78 b ja 109—111 §,

sellaisina kuin niistä ovat 23 §, 70 §:n 4 momentti ja 78 b § laissa 570/1996,

muutetaan 2 §:n 2 momentti, 5 §, 8 §:n 3 momentti, 14 §:n 3 kohta, 18 §:n 1 momentti, 20 §:n 2 momentin 8 kohta, 21 ja 22 §, 4 luku, 67 §:n 2 momentin 4 kohta, 68 ja 69 §, 70 §:n 3 momentti, 71 §, 72 §:n otsikko ja 1 ja 4 momentti, 73, 74 ja 74 a §, 75 §:n 2 ja 3 momentti, 76 §:n otsikko sekä 1 momentin johdantokappale ja I ryhmän 3 kohta, 77, 78 ja 78 a §, 78 c §:n 3 momentti, 79, 80 ja 81 §, 94 §:n 1—3 momentti sekä 100 §,

sellaisina kuin niistä ovat 21 ja 22 §, 72 §:n otsikko ja 1 ja 4 momentti, 74 a, 78, 78 a §, 78 c §:n 3 momentti, 79 ja 80 § sekä 94 §:n 1—3 momentti ja 100 § mainitussa laissa 570/1996 sekä 5, 69 ja 71 § osaksi viimeksi mainitussa laissa, 4 luku ja 73 § osaksi laissa 578/1997 ja 68 § osaksi laissa 1689/1995, sekä

lisätään lakiin uusi 5 b §, 18 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3—5 momentti siirtyvät 4—6 momentiksi, 20 §:ään uusi 3 momentti, lakiin uusi 24 a §, 67 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1683/1995, uusi 4 momentti, 75 §:ään uusi 3 ja 5 momentti, jolloin muutettu 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, 76 §:n 1 momentin II ryhmään uusi 1 a, 7 ja 8 kohta sekä lakiin uusi 79 a, 81 a, 94 b, 97 b, 97 c, 100 c ja 100 d § seuraavasti:

2 §

Luottolaitos

Talletuspankkeja ovat liikepankit, säästöpankit, säästöpankkiosakeyhtiöt, osuuspankit, osuustoiminnalliset osakeyhtiömuotoiset pankit, osuuspankkilain (1271/1990) 41 b §:ssä tarkoitetut osakeyhtiömuotoiset pankit ja Postipankki Oy.

5 §

Konserni ja konsolidointiryhmä

Konsernilla, emoyrityksellä ja tytäryrityksellä tarkoitetaan tässä laissa kirjanpitolaissa (/) tarkoitettua konsernia, emoyritystä ja tytäryritystä.

Luottolaitoksen konsolidointiryhmään luetaan luottolaitos, sen kotimainen tai ulkomainen omistusyhteisö sekä kotimainen ja

ulkomainen luottolaitos, rahoituslaitos ja palveluyritys,

1) johon luottolaitoksella tai sen omistusyhteisöllä on kirjanpitolain 1 luvun 5 ja 6 §:ssä tarkoitettulla tavalla määräysvalta,

2) jolla on luottolaitoksen, sen omistusyhteisön tai niiden tytäryrityksen kanssa yhteinen hallinto, tai

3) jota johdetaan yhteisesti luottolaitoksen, sen omistusyhteisön tai niiden tytäryrityksen kanssa.

Mitä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa säädetään tytäryrityksestä, sovelletaan vastaavasti yritykseen, johon luottolaitoksella tai sen omistusyhteisöllä on 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu suhde.

Omistusyhteisöstä sekä luottolaitoksesta, jolla on 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu määräysvalta luottolaitokseen, rahoituslaitokseen tai palveluyritykseen taikka 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu suhde taseen loppusummaltaan pienempään luottolaitokseen, rahoituslaitokseen tai palveluyritykseen, käytetään tässä laissa nimitystä konsolidointiryhmän emoyritys. Luottolaitoksesta, rahoituslaitoksesta tai palveluyrityksestä, johon luottolaitoksella tai omistusyhteisöllä on 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu määräysvalta, sekä luottolaitoksesta, rahoituslaitoksesta ja palveluyrityksestä, johon taseen loppusummaltaan suuremmalla omistusyhteisöllä tai luottolaitoksella on 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu suhde, käytetään tässä laissa nimitystä konsolidointiryhmän tytäryritys.

Konsolidointiryhmän tytäryritys, jonka taseen loppusumma on vähemmän kuin yksi prosentti sen emoyrityksen viimeksi vahvistetun taseen loppusummasta ja vähemmän kuin 10 miljoonaa ecua vastaava markkamäärä, saadaan jättää yhdistelemättä konsolidointiryhmään. Jos konsolidointiryhmän tällaisen tytäryrityksen taseen loppusumma laskettuna yhteen muiden sellaisten konsolidointiryhmän tytäryritysten taseen loppusumman kanssa on vähintään viisi prosenttia konsolidoidun taseen loppusummasta taikka jos yritys on yhdisteltävä konsernitilinpäätökseen, se on kuitenkin yhdisteltävä konsolidointiryhmään.

Konsolidointiryhmään kuuluva yritys voidaan jättää huomioon ottamatta konsolidoitua valvontaa koskevia säännöksiä sovellettaessa rahoitustarkastuksen kussakin yksittäistapauksessa antaman päätöksen mukaisesti, jos soveltaminen ei ole tarpeen luotto-

laitoksen konsolidoidun valvonnan tavoitteiden saavuttamiseksi.

5 b §

Huomattava omistusosuus

Huomattavalla omistusosuudella tarkoitetaan sellaista omistusosuutta luottolaitoksesta tai muussa yrityksessä, joka käsittää vähintään kymmenen prosenttia luottolaitoksen tai muun yrityksen kaikista osakkeista tai osuuksista taikka niin suuren määrän osakkeita tai osuuksia, että ne tuottavat vähintään kymmenen prosenttia kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä.

8 §

Toiminimi

Valtiovarainministeriö voi antaa talletuspankin konsolidointiryhmään kuuluvalla yritykselle luvan käyttää toiminimissään nimitystä "pankki" tai viittausta talletuspankin toimintaan.

14 §

Yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen sisältö

Luottolaitoksen yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä on, sen lisäksi mitä muualla laissa säädetään, määrättävä:

3) hallintoneuvoston jäsenen, hallituksen jäsenen ja varajäsenen, toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan, toimitusjohtajan ja sääntöpankin valtuutetun oikeudesta kuulua toisen yrityksen hallintoon;

18 §

Osakkeiden ja osuuksien omistuksesta ilmoittaminen

Sen, joka aikoo hankkia huomattavan omistusosuuden luottolaitoksesta, on ilmoitettava siitä etukäteen rahoitustarkastukselle.

Laskettaessa edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistus- ja ääniosuutta on sovellettava, mitä arvopaperimarkkinalain 1 luvun

4 §:n 5 momentissa ja 2 luvun 9 §:n 1 ja 2 momentissa on säädetty.

20 §

Liiketoiminnan ala

Luottolaitoksen toimintaa on:

8) notariaattitoiminta;

Luottolaitos saa 1 momentin estämättä hoitaa postipalveluja postitoimiluvan haltijan kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti sekä tarjota luottolaitoksen kanssa samaan konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluville yrityksille niiden hallintoon liittyviä palveluja.

21 §

Huomattavien omistusosuuksien suhde omiin varoihin

Luottolaitos ei saa sijoittaa sellaisen muun yrityksen kuin luotto- tai rahoituslaitoksen tai palveluyrityksen, jossa luottolaitoksella on huomattava omistusosuus, osakkeisiin, osuuksiin tai pääomallainoihin enempää kuin 15 prosenttia luottolaitoksen omista varoista.

Luottolaitoksella saa olla 1 momentissa tarkoitettuja sijoituksia yhteensä enintään määrä, joka vastaa 60 prosenttia luottolaitoksen omista varoista.

Luottolaitoksen konsolidointiryhmään kuuluva yritys saa sijoittaa yksin tai yhdessä muiden konsolidointiryhmään kuuluvien yritysten kanssa sellaisten 1 momentissa tarkoitettujen yritysten osakkeisiin, osuuksiin tai pääomallainoihin, joissa konsolidointiryhmään kuuluvilla yrityksillä yhdessä on huomattava omistusosuus, enintään määrän, joka vastaa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua määrää luottolaitoksen konsolidoiduista omista varoista. Luottolaitoksen konsolidointiryhmään luetaan tätä pykälää sovellettaessa 5 §:stä poiketen luottolaitoksen lisäksi ainoastaan sellaiset luotto- ja rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joihin luottolaitoksella on 5 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu määräysvalta tai saman momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu suhde.

Laskettaessa 1—3 momentissa tarkoitettujen sijoitusten määrää ääniosuus lasketaan

noudattaen soveltuvin osin, mitä kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä säädetään.

Laskettaessa 1—3 momentissa tarkoitettujen sijoitusten määrää luottolaitoksen ja sen konsolidointiryhmän omistamiksi katsotaan myös sellaisen luottolaitoksen konsolidointiryhmään kuulumattoman rahoituslaitoksen ja palveluyrityksen omistamat osakkeet ja osuudet, joka on luottolaitoksen kirjanpito-laissa tarkoitettu osakkuusyritys, samassa suhteessa kuin luottolaitos omistaa tällaisen rahoituslaitoksen tai palveluyrityksen osakkeita tai osuuksia. Osakkeet, joita koskevat tiedot saadaan jättää tilinpäätöksessä erittelemättä osakeyhtiölain (734/1978) 11 luvun 8 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti, sekä vastaavat osuudet, saadaan kuitenkin jättää huomioon ottamatta.

Edellä 1—3 momentissa tarkoitettuja suhdeluksia laskettaessa ei oteta huomioon osakkeita, jotka luottolaitos tai sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys on merkinnyt järjestämänsä osakeannin yhteydessä antamansa sitoumuksen perusteella, eikä vakuutusyhtiölaissa (1062/1979) tarkoitettua vakuutusyhtiön osakkeita eikä osakkeita ja osuuksia, joiden omistaminen luottolaitoksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen asiakkaan liiketoiminnan tervehdyttämisen yhteydessä on välttämätöntä.

22 §

Kiinteistöjen sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien omistamista koskeva rajoitus

Luottolaitos saa sijoittaa kiinteistöihin sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin enintään määrän, joka on 13 prosenttia sen taseen loppusummasta. Luottolaitos saa yhdessä sen konsolidointiryhmään kuuluvien yritysten kanssa sijoittaa kiinteistöihin sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin enintään määrän, joka on 13 prosenttia luottolaitoksen konsolidoidun taseen loppusummasta.

Luottolaitoksen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen omistamiin kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin rinnastetaan 1 momentissa tarkoitettua suhdelukua laskettaessa luottolaitoksen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen kiinteistöyhteisölle antamat luotot ja sen puolesta antamat takaukset samassa suhteessa kuin luottolaitoksen tai sen konsolidointiryhmään

kuuluvan yrityksen omistamat kiinteistöyhteisön osakkeet tai osuudet ovat kiinteistöyhteisön osake- tai osuuspääomasta. Laskettaessa 1 momentissa tarkoitettua konsolidoitua suhdelukua siihen ei sisällytetä luottolaitoksen konsolidointiryhmään kuuluvalla kiinteistöyhteisölle annettuja luottoja eikä tällaisen kiinteistöyhteisön puolesta annettuja takauksia, jos kiinteistöyhteisö yhdistellään konsolidoituun taseeseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua suhdelukua laskettaessa ei oteta huomioon kiinteistöjä eikä kiinteistöyhteisön osakkeita tai osuuksia, jotka:

1) ovat joutuneet luottolaitoksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen haltuun maksamatta jääneen saamisen vakuutena; tai

2) on vuokrattu rahoitustoiminnan yhteydessä ja joiden arvon alenemisesta johtuva riski on olennaisilta osiltaan siirretty sopimuksin vuokralleottajalle.

Luottolaitoksen konsolidointiryhmään luetaan tätä pykälää sovellettaessa 5 §:stä poiketen luottolaitoksen lisäksi ainoastaan sellaiset luotto- ja rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joihin luottolaitoksella on 5 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu määräysvalta tai saman momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu suhde. Edellä 1 momentissa tarkoitettu luottolaitoksen konsolidoitu tase laaditaan näiden yritysten taseiden yhdistelmänä noudattaen, mitä kirjanpitolaissa ja 39 §:ssä säädetään konsernitilinpäätöksen laatimisesta.

Rahoitustarkastus voi erityisestä syystä määrääjäksi myöntää poikkeuksen 1 momentin vaatimuksista.

24 a §

Omien osakkeiden, osuuksien, pääomalainojen ja debentuurien hankinnan rahoittaminen ja pantiksi ottaminen

Luottolaitos ja sen konsolidointiryhmään kuuluva rahoituslaitos saa antaa lainaa omien ja emoyrityksen osakkeiden ja osuuksien hankkimiseen ja ottaa niitä pantiksi ainoastaan 2 ja 3 momentissa säädettyin rajoituksin. Vakuuden asettaminen luottolaitoksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen varoista edellä tarkoitettun lainan maksamisesta rinnastetaan lainan antamiseen.

Luottolaitos ja sen konsolidointiryhmään kuuluva rahoituslaitos saa, jollei 3 momentista muuta johdu, osakeyhtiölain 7 luvun 1 §:n 1 momentin ja 12 luvun 7 §:n 3 momentin sekä velkakirjalain (622/1947) 34 §:n 3 momentin säännösten estämättä antaa lainaa omien tai emoyrityksen osakkeiden ja osuuksien hankkimiseksi ja ottaa niitä pantiksi, jos ne ovat arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettuja pörssi- tai markkina-arvopapereita ja jos lainan antaminen tai pantin ottaminen kuuluu luottolaitoksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen tavanomaiseen liiketoimintaan ja jos laina on annettu taikka pantti otettu luottolaitoksen toiminnassa noudatetuin tavanomaisin ehdoin.

Luottolaitos ja sen konsolidointiryhmään kuuluva rahoituslaitos saa ottaa pantiksi omia ja emoyrityksen osakkeita ja osuuksia niiden merkinnän rahoittamiseksi annetun lainan vakuudeksi enintään määrän, joka vastaa nimellisarvoltaan 10 prosenttia lainan antaneen yrityksen, tai jos pantiksi on otettu lainan antaneen yrityksen emoyrityksen osakkeita tai osuuksia, emoyrityksen sidotusta pääomasta.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään omista ja emoyrityksen osakkeista ja osuuksista, sovelletaan vastaavasti omiin ja emoyrityksen liikkeeseenlaskemiin kantarahasto-osuuksiin, sijoitusosuuksiin, pääomasijoituksiin, pääomalainoihin, debentureihin ja muihin sitoumuksiin, joilla on huonompi etuoikeus kuin liikkeeseenlaskijan muilla veloilla.

4 luku

Tilinpäätös, osavuositarkastus ja tilintarkastus

30 §

Tilinpäätöksen laadintaan sovellettavat säännökset

Luottolaitoksen tilinpäätös ja konsernitilinpäätös laaditaan ja julkistetaan tämän luvun säännösten ja niiden nojalla annettujen valtiovarainministeriön päätöksen ja rahoitustarkastuksen määräysten mukaisesti. Luottolaitoksiin sovelletaan kirjanpitolakia siltä osin kuin jäljempänä ei toisin säädetä. Osakeyhtiömuotoiseen luottolaitokseen sovelle-

taan lisäksi osakeyhtiölain ja osuuspankkiin osuuskuntalain tilinpäätöstä koskevia säännöksiä siltä osin kuin jäljempänä ei toisin säädetä. Valtiovarainministeriö päättää siitä, miltä osin luottolaitoksiin sovelletaan kirjanpitoasetusta. Osakeyhtiölain 11 luvun 13 §:ää ei sovelleta luottolaitokseen.

Kirjanpitolain 1 luvun 4 §:n 1 momenttia, 3 luvun 1 §:n 3 momenttia, 2 §:n 2 momenttia ja 6 §:ää, 4 luvun 1 ja 4 §:ää sekä 5 luvun 2 ja 3 §:ää ja 6 §:n 1 momenttia, osakeyhtiölain 11 luvun 1, 2, 6, 6 a, 7 ja 8 §:ää ja 9 §:n 7 momenttia sekä osuuskuntalain 79 §:n 2 ja 3 momenttia, 79 a §:ää ja 79 b §:n 2 momenttia ei sovelleta luottolaitoksen tilinpäätöksen laatimiseen.

Kirjanpitolain 6 luvun 1 §:n 3 ja 4 momenttia, 2 §:n 2 momenttia, 3 §:n 1 momenttia, 12 §:n 2 momenttia ja 18 §:n 1 momenttia, osakeyhtiölain 11 luvun 10 §:n 1 momenttia ja 11 §:ää sekä osuuskuntalain 79 d §:ää ei sovelleta luottolaitoksen konsernitilinpäätöksen laatimiseen. Kirjanpitolain 6 luvun 4 §:n 2 ja 3 momenttia sovelletaan konsernitilinpäätökseen siinä laajuudessa kuin niissä tarkoitettuja laskentaperiaatteita ja lainkohtia sovelletaan 2 momentin nojalla luottolaitokseen.

Mitä 1 ja 2 momentissa ja 31—38 §:ssä säädetään luottolaitoksen tilinpäätöksestä, sovelletaan vastaavasti luottolaitoksen konsolidointiryhmään kuuluvaan suomalaiseen omistusyhteisöön ja konsolidointiryhmään kuuluvaan muuhun suomalaiseen rahoituslaitokseen. Mitä 3 momentissa ja 39 §:ssä säädetään, sovelletaan vastaavasti suomalaiseen omistusyhteisöön.

Kirjanpitolain 3 luvun 9 ja 11 §:ää, osakeyhtiölain 11 luvun 14 §:ää ja osuuskuntalain 79 c §:ää ei sovelleta luottolaitoksen eikä omistusyhteisön tilinpäätöksen rekisteröintiin tai muuhun julkistamiseen.

31 §

Tarkempien säännösten, määräysten, ohjeiden, lausuntojen ja poikkeuslupien antaminen

Luottolaitoksen ja sen konsernin tuloslaskelman ja taseen kaavasta sekä tuloslaskelman ja taseen liitetiedoista ja toimintakertomuksessa ilmoitettavista tiedoista päättää valtiovarainministeriö. Päätöksessä on soveltuvin osin otettava huomioon, mitä kirjanpitoaissa ja -asetuksessa sekä osakeyh-

tiölaissa säädetään liitetiedoista ja toimintakertomuksesta. Valtiovarainministeriön on ennen päätöksen antamista pyydettävä rahoitustarkastuksen ja kirjanpitolautakunnan lausunto.

Rahoitustarkastus antaa tarkemmat määräykset luottolaitoksen tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen laatimisesta. Määräyksissä voidaan rajoittaa sellaisten korko- ja vuokratulojen kirjaamista tilikauden tuotoksi, jotka perustuvat sellaisiin saamisiin tai rahoitusleasingsopimuksiin, joiden erääntyneet korot, lyhennykset taikka vuokrat ovat olleet tilinpäätöshetkellä maksamatta vähintään 90 päivää taikka velallisen todetun maksukyvyttömyyden johdosta todennäköisesti jäävät maksamatta. Ennen määräyksen antamista rahoitustarkastuksen on pyydettävä siitä valtiovarainministeriön ja kirjanpitolautakunnan lausunto.

Rahoitustarkastus voi antaa ohjeita ja lausuntoja tämän luvun, valtiovarainministeriön 1 momentissa tarkoitetun päätöksen, osakeyhtiölain ja osuuskuntalain tilinpäätöstä koskevien säännösten sekä kirjanpitolain ja -asetuksen ja niiden nojalla annettujen ministeriön päätösten soveltamisesta luottolaitoksiin. Jos ohje tai lausunto on kirjanpitolain tai -asetuksen taikka osakeyhtiölain tai osuuskuntalain yleisen soveltamisen kannalta merkittävä, rahoitustarkastuksen on ennen ohjeen tai lausunnon antamista pyydettävä siitä kirjanpitolautakunnan lausunto.

Rahoitustarkastus voi luottolaitoksen hakemuksesta erityisestä syystä määrääjäksi myöntää luvan poiketa 3 momentissa tarkoitetuista säännöksistä, jos poikkeus on tarpeen oikean ja riittävän kuvan saamiseksi luottolaitoksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Jos asia on kirjanpitolain tai -asetuksen taikka osakeyhtiölain tai osuuskuntalain tilinpäätöstä koskevien säännösten yleisen soveltamisen kannalta merkittävä, rahoitustarkastuksen on ennen asian ratkaisemista pyydettävä lupahakemuksesta kirjanpitolautakunnan lausunto.

32 §

Tilikausi

Tilikausi on kalenterivuosi. Liiketoimintaa aloitettaessa tai lopetettaessa tilikausi saa olla kalenterivuotta lyhyempi tai pitempi, kuitenkin enintään 18 kuukautta.

33 §

Tilinpäätös

Tilinpäätös on laadittava kahden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä, jollei rahoitustarkastus luottolaitoksen hakemuksesta erityisestä syystä myönnä tästä poikkeusta.

Tilinpäätökseen on sisällytettävä tuloslaskelma ja tase edelliseltä tilikaudelta. Jos tilikauden aikana tuloslaskelman ja taseen erittelyä on muutettu, on aikaisempaan tilinpäätökseen sisällytyviä tietoja mahdollisuuksien mukaan oikaistava niin, että niitä voidaan verrata myöhempään tilinpäätökseen.

Hallituksen ja toimitusjohtajan tulee päivätä ja allekirjoittaa tilinpäätös. Jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja on esittänyt eriävän mielipiteen tilinpäätöksestä, tätä koskeva lausuma on sisällytettävä siihen hänen vaatimuksestaan.

Tilinpäätös on annettava tilintarkastajille vähintään kuukautta ennen varsinaista yhtiökokousta taikka varsinaista osuuskunnan, edustajiston, isännistön tai hypoteekkiyhdistyksen kokousta.

34 §

Liiketapahtumien kirjaaminen

Arvopaperin hankkimista tai luovuttamista koskeva sopimus, ulkomaan rahan hankkimisesta tai luovuttamisesta johtuva kurssiero sekä johdannaissopimus merkitään taseeseen sen päivän mukaisesti, jolloin arvopaperin tai ulkomaan rahan hankkimista tai luovuttamista koskeva sopimus tai johdannaissopimus tehdään.

35 §

Arvopapereiden omaisuuslajit

Pysyviin vastaaviin luetaan:

1) osakkeet ja osuudet kirjanpitolaissa tarkoitetuissa tytär- ja omistusyhteisyrityksissä sekä tällaisten yritysten liikkeeseenlaskemat vaihtovelkakirjalainat ja merkintäoikeudet, jos ne on tarkoitettu tuottamaan tuloa jatkuvasti useana tilikautena;

2) rahoitustarkastuksen tarkemmin määrämät ehdot täyttävät saamistodistukset, jotka on tarkoitettu pidettäväksi eräpäivään saakka; sekä

3) rahoitustarkastuksen tarkemmin määrämät ehdot täyttävät muut arvopaperit, jotka on tarkoitettu tuottamaan tuloa jatkuvasti useana tilikautena.

Muut kuin 1—3 kohdassa tarkoitettut arvopaperit luetaan vaihtuviin vastaaviin.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettut arvopaperit saadaan ennen niiden eräpäivää luovuttaa tai siirtää vaihtuviin vastaaviin ainoastaan sellaisissa rahoitustarkastuksen tarkemmin määräämissä tilanteissa, joihin luottolaitos ei ole arvopapereita hankkimaan voinut kohtuudella varautua.

36 §

Varojen ja velkojen arvostus

Tilinpäätökseen merkitään:

1) saamiset, lukuun ottamatta pitkäaikaisina sijoituksina pidettäviä lainasaamisia konserni- ja omistusyhteisyrityksiltä ja 2—4 kohdassa tarkoitettuja arvopapereita, nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon;

2) sellaiset vaihtuviin vastaaviin luettavat saamistodistukset, arvopaperimarkkinallain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettut muut arvopaperit ja niihin rinnastettavat ulkomaiset arvopaperit, joilla luottolaitos käy kauppaa, sekä muussa kuin suojaamistarkoituksessa tehty johdannaissopimukset tilinpäätöspäivän todennäköiseen luovutushintaan;

3) muut kuin 2 kohdassa tarkoitettut vaihtuviin vastaaviin luetut arvopaperit hankintamenon suuruusina, tai jos niiden tilinpäätöspäivän todennäköinen luovutushinta on sitä alempi, tämän määräisinä;

4) pysyviin vastaaviin luetut arvopaperit sekä pitkäaikaisina sijoituksina pidettävät lainasaamiset konserni- ja omistusyhteisyrityksiltä ja muut sellaiset pitkäaikaiset sijoitukset hankintamenon suuruusina, tai jos niiden tilinpäätöspäivän todennäköinen luovutushinta on pysyvästi sitä alempi, tämän määräisinä; sekä

5) velat nimellisarvon suuruusina, tai jos velka on sidottu indeksiin tai muuhun vertailuperusteeseen, muuttuneen vertailuperusteen mukaisen, nimellisarvoa korkeamman arvon suuruusina.

Jos saamisen tai velan pääomana on maksettu tai saatu enemmän tai vähemmän kuin sen nimellisarvo, saaminen tai velka merkitään 1 momentin 1 ja 5 kohtaa sovellettaessa nimellisarvon sijasta määrään, joka saami-

sesta tai velasta sen syntyessä on pääomana maksettu tai saatu. Tällaisen saamisen nimellisarvon ja hankintamenon erotuksesta tilikauden tuotoksi tai kuluksi merkitty määrä merkitään saamisen hankintamenon lisäykseksi tai vähennykseksi. Vastaavasti velan nimellisarvon ja velasta sen syntyessä saadun pääomamäärän erotuksesta tilikauden kuluksi tai kulun vähennykseksi merkitty määrä merkitään tilinpäätökseen velan kirjanpitoarvon lisäykseksi tai vähennykseksi.

Tilikauden tuotoksi tai kuluksi kirjataan sen lisäksi, mitä kirjanpitolaissa säädetään, 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen arvopapereiden tilinpäätöshetken todennäköisen luovutushinnan ja edellisen tilinpäätöksen mukaisen kirjanpitoarvon tai, jos arvopaperi on hankittu tilikautena, hankintamenon erotus. Jos arvopapereiden, velkojen tai johdannaisopimusten arvomuutoksilta on tehokkaasti suojauduttu tekemällä johdannaisopimuksia, laskemalla liikkeeseen velkasitoumuksia tai hankkimalla arvopapereita, tällaisten toisiaan suojaavien erien arvomuutoksia ei merkitä tilikauden tuotoiksi eikä kuluiksi tuloslaskelmaan.

Kirjanpitolain 5 luvun 17 §:ssä tarkoitettu arvonorotus saadaan tehdä vain, jos rahoitustarkastus myöntää siihen luvan.

37 §

Ulkomaanrahan määräisten erien merkitseminen tilinpäätökseen

Ulkomaanrahan määräinen omaisuus samoin kuin ulkomaanrahan määräiset velat ja muut sitoumukset muutetaan Suomen rahaksi Suomen Pankin tilinpäätöspäivänä noteeraamaan kurssiin. Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden ja pysyviin aktiivoihin luetun osakkeen tai osuuden ulkomaanrahan määräinen hankintameno, jota ei ole tehokkaasti suojattu valuuttakurssin muutoksilta, saadaan muuttaa Suomen rahaksi Suomen Pankin hankintapäivänä noteeraamaan kurssiin.

Ulkomaan rahan määräisten erien muuttamisesta Suomen rahaksi syntyvät kurssierot merkitään tilikauden tuotoiksi tai kuluiksi tuloslaskelmaan.

38 §

Sidottu ja vapaa oma pääoma

Luottolaitoksen oma pääoma on taseessa jaoteltava sidottuun omaan pääomaan, vapaaseen omaan pääomaan ja erityiseksi eräksi merkittävään pääomalainaan. Sidottua omaa pääomaa ovat osake-, osuus- tai peruspääoma, lisäosuuspääoma, sijoitusosuuspääoma, kantarahasto, vararahasto, ylikurssirahasto ja arvonorotusrahasto. Muut rahastot ovat vapaata omaa pääomaa. Tilikauden voitto ja voitto edellisiltä tilikausilta ilmoitetaan erikseen vapaan oman pääoman lisäyksenä sekä tilikauden tappio ja tappio edellisiltä tilikausilta sen vähennyksenä.

Pääomalaina luetaan omaan pääomaan, jos se täyttää seuraavat ehdot:

1) pääoma, korko ja muu hyvitys saadaan maksaa luottolaitoksen purkautuessa ja konkurssissa vain kaikkia muita velkoja huomomalla etuoikeudella;

2) pääoma saadaan muutoin palauttaa vain, jos luottolaitos ja, jos luottolaitos on emoyritys, sen konsernin viimeksi päätyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen mukaisella sidotulla pääomalla ja muilla jakokelvottomilla varoilla on täysi kate;

3) korkoa ja muuta hyvitystä saadaan maksaa vain, jos maksettava määrä voidaan käyttää voitonjakoon luottolaitoksen ja, jos luottolaitos on konsernin emoyritys, sen konsernin viimeksi päätyneeltä tilikaudelta vahvistettavan taseen mukaan; sekä

4) pääoma merkitään taseeseen oman pääoman erillisenä eränä.

Luottolaitos tai sen kanssa samaan konserniin kuuluva yritys ei saa antaa vakuutta lainan pääoman taikka koron tai muun hyvityksen maksamisesta. Pääomalainalle maksettava korko tai muu hyvitys vähentää viimeksi päätyneeltä tilikaudelta määrää, joka voidaan käyttää voitonjakoon.

Sopimus pääomalainasta on tehtävä kirjallisesti. Edellä 2 momentin 1, 2 tai 3 kohdan vastainen lainahtojen muutos on pätemätön. Osakeyhtiömuotoisen luottolaitoksen ja osuuspankin liikkeeseenlaskeman pääomalainan 1 momentin vastaisen pääoman palauttamiseen, koron ja muun hyvityksen maksamiseen sekä 3 momentissa tarkoitettujen vakuuden antamiseen sovelletaan soveltuvin osin, mitä osakeyhtiölain 12 luvun 5 §:ssä ja osuuskuntalain 39 §:ssä säädetään.

Pääomalainoilla on keskenään yhtäläinen oikeus luottolaitoksen varoihin, jollei muuta ole luottolaitoksen ja pääomallainan velkojien kesken sovittu.

39 §

Konsernitilinpäätös

Tytär- ja yhteisyritykset, jotka eivät ole luotto- tai rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä, yhdistellään konsernitilinpäätökseen kirjanpitolain 6 luvun 13 §:ssä säädetyllä tavalla.

Kirjanpitolain 6 luvun 18 §:ssä tarkoitettula rahoitusleasingsopimuksella vuokralleottajan käyttöön luovutettu hyödyke merkitään konsernitilinpäätökseen siten kuin se merkitäisiin myytynä, jos konserniyritys on vuokralleantaja, ja siten kuin se merkitäisiin ostettuna, jos konserniyritys on vuokralleottaja.

Rahoitustarkastus voi luottolaitoksen hakemuksesta myöntää luvan jättää konsernitilinpäätös laatimatta taikka tytäryritys yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen, jos siihen on kirjanpitolain 6 luvun 1 §:n 3 tai 4 momentissa tai 3 §:ssä tarkoitettu peruste ja jollei osakeyhtiölain 11 luvun 10 §:n 2 momentista muuta johdu. Rahoitustarkastus voi luottolaitoksen hakemuksesta myöntää luvan jättää osakkuusyritys yhdistelemättä, jos siihen on kirjanpitolain 6 luvun 3 §:ssä tarkoitettu peruste. Tämän lain 5 §:n 4 momentissa tarkoitettu tytäryritys ja vastaavat edellytykset täyttävä osakkuusyritys saadaan kuitenkin jättää yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen ilman rahoitustarkastuksen lupaa, jos siihen on kirjanpitolain 6 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu peruste. Osakkuusyritys, joka on asunto- tai kiinteistöosakeyhtiö, saadaan lisäksi jättää yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen ilman rahoitustarkastuksen lupaa, jos siihen on kirjanpitolain 6 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu peruste.

Suomalaisen luottolaitoksen tai omistusyhteisön tytäryritys voi jättää konsernitilinpäätöksen laatimatta ilman rahoitustarkastuksen lupaa, jos siihen on kirjanpitolain 6 luvun 1 §:n 4 momentissa tarkoitettu peruste eikä osakeyhtiölain 11 luvun 10 §:n 2 momentista muuta johdu.

40 §

Tilinpäätöksen julkistaminen

Luottolaitoksen ja omistusyhteisön on ilmoitettava tilinpäätös rekisteröitäväksi kahden kuukauden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta. Ilmoitukseen on liitettävä jäljennös tilinpäätöksestä liitteineen ja tilintarkastuskertomuksesta sekä hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan kirjallinen ilmoitus tilinpäätöksen vahvistamisen päivämäärästä ja luottolaitoksen voittoa ja tappiota koskevasta yhtiökokouksen taikka osuuspankin, edustajiston, isännistön tai hypoteekkiyhdistyksen kokouksen päätöksestä. Luottolaitoksen ja omistusyhteisön, joka on konsernin emoyritys, on ilmoitettava rekisteröitäväksi myös konsernitilinpäätös ja konsernitilintarkastuskertomus.

Luottolaitoksen on pidettävä jäljennökset 1 momentissa tarkoitetuista luottolaitosta sekä sen emoyrityksenä olevaa omistusyhteisöä tai luottolaitosta koskevista viimeksi vahvistetuista asiakirjoista jokaisen nähtävänä luottolaitoksen toimipaikassa, kun kaksi viikkoa on kulunut tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta. Omistusyhteisön on lisäksi pidettävä jäljennökset sitä koskevista asiakirjoista nähtävänä omistusyhteisön pääkonttorissa. Nähtävinä pidettävistä asiakirjoista on annettava jäljennös jokaiselle sitä pyytävälle kahden viikon kuluessa pyynnöstä.

Emoyrityksen on pyynnöstä annettava jäljennös 39 §:n 1 momentissa tarkoitettun tytäryrityksen tilinpäätöksestä, jollei sitä ilmoiteta rekisteröitäväksi.

Luottolaitoksella ja omistusyhteisöllä on oikeus saada muulta kuin viranomaiselta maksu antamastaan jäljennöksestä saman perusteen mukaan kuin rekisteriviranomainen perii maksun vastaavasta jäljennöksestä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna rekisteriviranomaisena toimii patentti- ja rekisterihallitus. Rekisteriviranomainen valvoo 1 momentissa tarkoitettun ilmoitusvelvollisuuden noudattamista. Jos ilmoitusvelvollisuus laiminlyödään, voi rekisteriviranomainen velvoittaa sen, jonka 32 §:n mukaan on allekirjoitettava tilinpäätös, sakon uhalla toimittamaan se sille määräämässään ajassa. Päätökseen, jolla uhkasakko on asetettu, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Osuuspankkilain 7 a §:ssä tarkoitettun yhteenliittymän keskusyhteisön jäsenluottolai-

toksen velvollisuudesta pitää nähtävänä yhteenliittymän yhdistelty tilinpäätös säädetään osuuspankkilaissa.

41 §

Osavuositarkastus

Talletuspankin on laadittava kultakin yli kuuden kuukauden pituiselta tilikaudeltaan osavuositarkastus joko kuudelta taikka neljältä ja kahdeksalta ensimmäiseltä kuukaudesta. Talletuspankin osavuositarkastukseen sovelletaan muuten, mitä jäljempänä 2 ja 3 momentissa ja arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 §:n 2—5 momentissa säädetään. Talletuspankin, johon sovelletaan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 §:ää tai osakeyhtiölain 11 luvun 12 §:ää, osavuositarkastuksesta on lisäksi voimassa, mitä näissä laeissa säädetään, jollei tästä pykälästä muuta johdu.

Talletuspankin osavuositarkastuksen tulee sisältää osavuositulolaskelma ja -tase tai, jos talletuspankki on konsernin emoyritys, konsernitulolaskelma ja -tase sekä selostus pankin tai konsernin tulokehityksestä samoin kuin varojen, velkojen ja taseen ulkopuolisten sitoumusten sekä toimintaympäristön merkittävistä muutoksista katsauskauteena, tulokehitykseen vaikuttaneista poikkeuksellisista seikoista, olennaisista katsauskauden jälkeisistä tapahtumista sekä pankin tai konsernin todennäköisestä kehityksestä tilikautena. Osavuositarkastuksessa on lisäksi ilmoitettava tiedot pankin vakavaraisuussuhteen tai, mikäli pankki kuuluu konsolidointiryhmään, konsolidoidun vakavaraisuussuhteen kehittymisestä. Osavuositarkastuksessa esitettävien tietojen on oltava vertailukelpoisia edellisen tilikauden vastaavan katsauskauden tietoihin.

Osavuositarkastus on julkistettava kahden kuukauden kuluessa katsauskauden päättymisestä. Osavuositarkastuksen julkistamisessa on noudatettava soveltuvin osin 40 §:n 2 ja 4 momenttia sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään osavuositarkastuksen julkistamisesta.

Osuuspankkilain 7 a §:ssä tarkoitetun yhteenliittymän keskusyhteisön velvollisuudesta laatia ja julkistaa yhteenliittymän osavuositarkastus säädetään osuuspankkilaissa.

Omistusyhteisön, joka on talletuspankin emoyritys, osavuositarkastukseen sovelletaan, mitä 1—3 momentissa säädetään. Talletuspankkiin, jonka emoyritys julkistaa tämän

pykälän mukaisesti osavuositarkastuksen, ei sovelleta, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä, ohjeita ja lausuntoja edellä tässä pykälässä tarkoitetun osavuositarkastuksen laatimisesta sekä myöntää luvan erityisestä syystä määrääjäksi poiketa tämän pykälän säännöksistä, jos poikkeus ei vaaranna sijoittajan tai tallettajan asemaa. Määräysten, ohjeiden ja lausuntojen antamisessa sekä poikkeuslupien myöntämisessä on soveltuvin osin noudatettava, mitä 31 §:n 2—4 momentissa säädetään. Arvopaperimarkkinalain 2 luvun 11 §:n 3 momenttia ei sovelleta tässä pykälässä tarkoitettuun osavuositarkastukseen. Poikkeuslupan myöntämisestä on mainittava osavuositarkastuksessa.

42 §

Tilintarkastusta ja tilintarkastajaa koskevien säännösten soveltaminen

Luottolaitoksen tilintarkastukseen ja tilintarkastajaan sovelletaan tilintarkastuslakia (936/1994) ja osakeyhtiömuotoisen luottolaitoksen tilintarkastukseen ja tilintarkastajaan lisäksi osakeyhtiölakia ja osuuspankin tilintarkastukseen ja tilintarkastajaan osuuskuntalakia (247/1954), jollei jäljempänä toisin säädetä.

Luottolaitoksen tilintarkastajaan ei sovelleta tilintarkastuslain 24 §:n 2 momenttia. Tilintarkastajan on kuitenkin ilmoitettava rahoitustarkastukselle luottolaitokselta taikka sen kanssa samaan konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä saatavaan luotosta tai sen hänen hyväkseen antamasta takauksesta, vastuusitoumuksesta, vakuudesta tai näitä vastaavasta etuudesta.

43 §

Tilintarkastajan kelpoisuus

Luottolaitoksen tilintarkastajaksi voidaan valita vain tilintarkastuslain 2 §:n 2) kohdassa tarkoitettu hyväksytty tilintarkastaja. Vähintään yhden tilintarkastajan on oltava tilintarkastuslain 4 §:ssä tarkoitettu tilintarkastaja tai 5 §:ssä tarkoitettu tilintarkastusyhteisö.

44 §

Rahoitustarkastuksen velvollisuus määrätä tilintarkastaja sekä erityinen tarkastus ja tarkastaja

Tilintarkastuslain 27 §:ssä ja osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:n 4 momentissa tarkoitettuna tilintarkastajan sekä osakeyhtiölain 10 luvun 14 §:ssä tarkoitettuna erityisen tarkastuksen ja tarkastajan luottolaitokseen määrää rahoitustarkastus. Tilintarkastajan sekä erityisen tarkastuksen ja tarkastajan määräämiseen edellä tarkoitetuissa tapauksissa sovelletaan muuten, mitä niistä säädetään tilintarkastuslaissa ja osakeyhtiölaissa. Rahoitustarkastuksen on lisäksi määrättävä luottolaitokseen kelpoisuusehdot täyttävä tilintarkastaja, jos luottolaitoksella ei ole 43 §:ssä säädetty vaatimukset täyttävää tilintarkastajaa.

67 §

Kassavaranto

—————
Talletuspankin kassavarantoon luetaan:
—————

4) 76 §:n 1 momentin I ryhmän kohdissa 2—4 ja II ryhmän kohdassa 1 tarkoitettujen julkisyhteisöjen ja luottolaitosten liikkeeselaskemat saamistodistukset ja rahoitustarkastuksen hyväksymät muut julkisesti noteeraatut saamistodistukset, jotka on luettu vaihtuviin vastaaviin, lukuun ottamatta saamistodistuksia, joilla on huonompi etuoikeus kuin liikkeeselaskijan muilla veloilla.

—————
Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä 2 momentissa tarkoitettuun kassavarantoon sisällytettävistä eristä ja kassavarantosuhteen ilmoittamisesta rahoitustarkastukselle.

68 §

Yleissäännös riskien hallinnasta

Luottolaitos ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys eivät saa toiminnassaan ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa luottolaitoksen vakavaraisuudelle tai konsolidoidulle vakavaraisuudelle. Luottolaitoksella ja sen konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on oltava toi-

mintaansa nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät.

Rahoitustarkastus antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetuille riskienhallintajärjestelmille sekä muulle sisäiselle valvonnan asetettavista vaatimuksista.

69 §

Asiakasriskit ja niiden ilmoittaminen

Luottolaitoksen asiakasriskillä tarkoitetaan tässä laissa samaan luonnolliseen tai oikeushenkilöön tai tällaisen henkilön kanssa samaan olennaisessa taloudellisessa etuuyhteydessä olevaan luonnolliseen tai oikeushenkilöön kohdistuvien 76 §:ssä tarkoitettujen saamisten ja sijoitusten sekä 77 §:ssä tarkoitettujen taseen ulkopuolisten sitoumusten yhteismäärää.

Luottolaitoksen asiakasriskejä eivät kuitenkaan ole:

1) 76 §:n I ryhmään luettavat erät, jollei niiden lukeminen I ryhmään perustu ainoastaan I ryhmän 6 kohdassa tarkoitettuun takaukseen;

2) 76 §:n II ryhmän 1 ja 2 kohtaan luettavat sellaiset erät, joiden jäljellä oleva juoksu-aika on enintään yksi vuosi, jollei niiden lukeminen II ryhmään perustu ainoastaan II ryhmän 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuun takaukseen; sekä

3) luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvaan luotto- ja rahoituslaitokseen tai palveluyritykseen kohdistuvat 1 momentissa tarkoitettut saamiset, sijoitukset tai taseen ulkopuoliset sitoumukset. Mitä 3 kohdassa säädetään konsolidointiryhmään kuuluvista luotto- ja rahoituslaitoksista ja palveluyrityksistä, sovelletaan osuuspankkilain 7 a §:ssä tarkoitettuna yhteenliittymän keskusyhteisön jäsenluottolaitoksen asiakasriskejä laskettaessa osuuspankkilain 7 a §:n 1 momentissa tarkoitettuihin yhteisöihin sekä niiden yhteisessä määräysvallassa oleviin yhteisöihin, jotka yhdistellään yhteenliittymään sen asiakasriskejä laskettaessa.

Suurella asiakasriskillä tarkoitetaan tässä laissa asiakasriskiä, jonka määrä on vähintään 10 prosenttia luottolaitoksen omista varoista.

Luottolaitoksen on ilmoitettava suuret asiakasriskit rahoitustarkastukselle vähintään neljä kertaa vuodessa.

Rahoitustarkastus antaa luottolaitosten riskikeskittymien valvonnasta ja tarkastamisesta annetun neuvoston direktiivin (92/121/ETY) ja luottolaitosten konsolidoidusta valvonnasta annetun neuvoston direktiivin (92/30/ETY) vaatimusten täyttämiseksi tarkemmat määräykset tässä pykälässä ja 71 §:ssä tarkoitettujen tietojen ilmoittamisesta rahoitustarkastukselle ja 70 ja 71 §:ssä tarkoitettujen suhdelukujen laskemisesta.

70 §

Asiakasriskejä koskevat rajoitukset

Jos luottolaitoksen asiakasriski tai suurten asiakasriskien yhteenlaskettu määrä ylittää 1 tai 2 momentissa säädetyn rajan, luottolaitoksen on viipymättä ilmoitettava siitä rahoitustarkastukselle ja ryhdyttävä toimenpiteisiin asiakasriskejä koskevien vaatimusten täyttämiseksi. Rahoitustarkastuksen on asetettava määräaika, jonka kuluessa luottolaitoksen on täytettävä 1 ja 2 momentissa säädetty vaatimus, tai esitettävä valtiovarainministeriölle luottolaitoksen toimiluvan peruuttamista.

71 §

Konsolidoidut asiakasriskit

Jos omistusyhteisö tai luottolaitos on konsolidointiryhmän emoyritys, sen on ilmoitettava luottolaitoksen konsolidoidut suuret asiakasriskit niin kuin 69 §:ssä säädetään.

Konsolidoitujen asiakasriskien suhteesta konsolidoituihin omiin varoihin on vastavasti voimassa, mitä 70 §:ssä säädetään.

Konsolidoituja asiakasriskejä laskettaessa kirjanpito-laissa tarkoitettujen yhteisyritysten asiakasriskit otetaan huomioon samassa suhteessa kuin yhteisyrityksen tase yhdistellään luottolaitoksen tai omistusyhteisön konsernitaseeseen. Yhteisyritys saadaan jättää huomioon ottamatta noudattaen soveltuvin osin, mitä 5 §:n 4 momentissa säädetään konsolidointiryhmän tytäryrityksestä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu omistusyhteisö tai luottolaitos on suomalaisen omistusyhteisön tai luottolaitoksen tytäryritys, siihen ei sovelleta, mitä edellä tässä pykälässä säädetään.

72 §

Omien varojen ja konsolidoitujen omien varojen vähimmäismäärä

Luottolaitoksen vakavaraisuuden ja konsolidoidun vakavaraisuuden turvaamiseksi luottolaitoksen omien varojen ja konsolidoitujen omien varojen määrän on oltava suhteessa riskeihin, jotka sisältyvät luottolaitoksen varoihin ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin sekä konsolidoituihin varoihin ja konsolidoituihin taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin vähintään niin suuri kuin tässä luvussa säädetään.

Luottolaitoksen omiin varoihin luetaan lisäksi 74 a §:n mukaiset omat varat katettaessa 78 a §:ssä tarkoitetuista riskeistä sekä kaupankäyntivarastoon sisältyvien erien asiakasriskeistä aiheutuvaa omien varojen vaatimusta.

73 §

Ensisijaiset omat varat

Luottolaitoksen omiin varoihin luetaan ensisijaisina omina varoina seuraavat erät:

- 1) osakepääoma, osuus- ja lisäosuuspääoma sekä peruspääoma;
- 2) sijoitusosuuspääoma ja kantarahasto;
- 3) osake-, sijoitusosuus- ja kantarahastointitilillä olevat varat;
- 4) 38 §:n 2 momentissa tarkoitettu pääomalaina;
- 5) vararahasto ja ylikurssirahasto;
- 6) vapaan oman pääoman rahastot ja käytämättömät voittovarot;
- 7) yleinen tappiovaraus;
- 8) tilivuoden aikana kertynyt osavuositauksen osoittama voitto, jos se on tilintarkastajan antaman lausunnon mukaan laskettu rahoitustarkastuksen hyväksymällä tavalla noudattaen samoja periaatteita kuin tilikauden tuloksen laskemisessa; sekä
- 9) muut rahoitustarkastuksen hyväksymät, edellä mainittuihin eriin rinnastettavat erät.

Edellä 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettuihin eriin ei saa lukea erä, joiden pääomaa ei ole maksettu luottolaitokselle, eikä erä, jotka tuottavat kumulatiivisen oikeuden osinkoon, korkoon tai muuhun hyvitykseen. Ennen 1 momentissa tarkoitettujen erien laskemista ensisijaisiin omiin varoihin niistä

on vähennettävä niihin mahdollisesti kohdistuva luottolaitoksen yhteisöverokannan mukainen vero.

Edellä 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettuihin eriin ei saa lukea eria, joiden pääoman taikka osingon, koron tai muun hyvityksen maksamisesta on antanut vakuuden:

1) luottolaitos itse tai sen kanssa samaan konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluva yhteisö;

2) yhteisö, joka lain tai sopimuksen perusteella on vastuussa luottolaitoksen veloista, tai tällaisen yhteisön 5 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa määräysvallassa tai siihen saman momentin 2 tai 3 kohdan mukaisessa suhteessa oleva yhteisö; tai

3) yhteisö, jonka äänivallasta 2 kohdassa tarkoitettuihin yhteisöt omistavat yhdessä yli puolet, tai tällaisen yhteisön 5 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa määräysvallassa tai siihen saman momentin 2 tai 3 kohdan mukaisessa suhteessa oleva yhteisö.

74 §

Toissijaiset omat varat

Luottolaitoksen omiin varoihin luetaan toissijaisina omina varoina seuraavat erät:

1) arvonorotusraho;

2) määräämättömäksi ajaksi annetut velkasitoumukset 2 momentissa säädettyjen edellytysten; sekä

3) vähintään viiden vuoden pituiset debentuurit ja niihin rinnastettavat sitoumukset 3 momentissa säädettyjen edellytysten.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuihin velkasitoumukset saadaan lukea toissijaisiin omiin varoihin, jos ne täyttävät seuraavat edellytykset:

1) niiden pääoma maksetaan takaisin ainoastaan, jos rahoitustarkastus liikkeeseenlaskijan hakemuksesta antaa siihen luvan;

2) niille suoritettavan koron maksamista voidaan sopimusehtojen mukaan lykätä luottolaitoksen taloudellisesta asemasta johtuvista syistä;

3) niiden pääoma voidaan käyttää tappioiden kattamiseen luottolaitoksen toiminnan aikana taikka ne voidaan muuten rinnastaa omaan pääomaan arvioitaessa velvollisuutta asettaa luottolaitos selvitystilaan;

4) niillä on huonompi etuoikeus kuin muilla luottolaitoksen veloilla;

5) luottolaitos tai muu 73 §:n 3 momentissa tarkoitettu yritys ei ole antanut vakuutta

pääoman taikka koron tai muun hyvityksen maksamisesta;

6) niiden pääoma on maksettu luottolaitokselle.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuihin velkasitoumukset saadaan lukea toissijaisiin omiin varoihin, jos ne täyttävät edellä 2 momentin 4—6 kohdassa säädetty edellytykset ja jos ne saadaan maksaa takaisin aikaisintaan viiden vuoden kuluttua liikkeeseenlaskemisesta, jollei rahoitustarkastus myönnä lupaa niiden ennenaikaiseen takaisinlunastukseen. Tällaiset velkasitoumukset saadaan kuitenkin niiden eräpäivää edeltävänä viitenä viimeisenä vuotena ottaa huomioon enintään määrään, joka saadaan vähentämällä edellisenä vuotena huomioon otetusta määrästä yksi viidesosa sitoumuksen alkuperäisestä määrästä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista eristä saadaan lukea omiin varoihin enintään 73 §:ssä tarkoitettujen erien yhteenlaskettua määrää vastaava määrä. Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuista eristä saadaan kuitenkin lukea omiin varoihin enintään puolet 73 §:ssä tarkoitettujen erien yhteenlaskettua määrää vastaavasta määrästä.

74 a §

Muut omat varat

Laskettaessa 78 a §:ssä tarkoitettua omien varojen vaatimusta ja 78 c §:n 2 momentissa tarkoitettua suurten asiakasriskien enimmäismäärää, omiin varoihin saadaan lukea sen lisäksi, mitä 73 ja 74 §:ssä säädetään:

1) kaupankäyntivaraston nettotuotot siltä osin kuin niitä ei lueta 73 §:ssä tarkoitettuihin ensisijaisiin omiin varoihin;

2) sellaiset 74 §:n 2 momentin 4—6 kohdan mukaiset edellytykset täyttävät debentuurit ja niihin rinnastettavat sitoumukset, jotka saadaan maksaa takaisin aikaisintaan kahden vuoden kuluttua liikkeeseenlaskemisesta, jollei rahoitustarkastus myönnä lupaa ennenaikaiseen takaisinlunastukseen, ja joiden pääoman takaisinmaksua voidaan sopimusehtojen mukaan lykätä, jos takaisinmaksu johtaisi 78 a §:n mukaisen omien varojen vähimmäismäärän alittumiseen; sekä

3) 74 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuihin sitoumukset, joita ei 74 §:n 4 momentin nojalla voida lukea toissijaisiin omiin varoihin.

75 §

Vähennyserät

Luottolaitoksen ensi- ja toissijaisten omien varojen yhteismäärästä vähennetään:

1) sellaisen luotto- tai rahoituslaitoksen osakkeet, osuudet ja pääomallinat, jonka kaikista osakkeista tai osuuksista luottolaitos omistaa yli 10 prosenttia;

2) muut kuin 1 kohdassa tarkoitetut luotto- ja rahoituslaitosten osakkeet, osuudet ja pääomallinat, siltä osin kuin niiden yhteismäärä yhdessä 4 kohdassa tarkoitettujen erien kanssa ylittää ennen ensisijaisten ja toissijaisten omien varojen yhteismäärästä tehtäviä vähennyksiä 10 prosenttia luottolaitoksen omista varoista;

3) sellaisen vakuutuslaitoksen osakkeet, osuudet ja pääomallinat, jonka kaikista osakkeista tai osuuksista luottolaitos omistaa yli 10 prosenttia; sekä

4) lainasaamiset talletuspankkien vakuusrahastoilta siltä osin kuin niiden määrä yhdessä 2 kohdassa tarkoitettujen erien kanssa ylittää 2 kohdassa tarkoitettua määrän.

Laskettaessa 2 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettuja vähennyksiä osakkeisiin, osuuksiin ja pääomallinoiniin rinnastetaan yritykseltä olevat sellaiset saamiset, joilla on huomoinnampi etuoikeus kuin velallisen muilla veloilla. Edellä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja vähennyksiä laskettaessa luottolaitoksen omistamiksi katsotaan myös 21 §:n 5 momentissa tarkoitettujen rahoituslaitosten ja palveluyritysten omistamat osakkeet, osuudet, pääomallinat ja niihin rinnastettavat saamiset mainitun momentin mukaisesti laskettuna. Edellä tässä momentissa tarkoitettuja vähennyksiä laskettaessa ei oteta huomioon sijoituksia luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluviin yhteisöihin.

Rahoitustarkastuksen luvalla 2 momentin mukainen vähennys voidaan jättää tekemättä, kun 2 momentissa tarkoitettu sijoitus on toisen luotto- tai rahoituslaitoksen taikka vakuutuslaitoksen liiketoiminnan tervehdyttämisen yhteydessä välttämätöntä, taikka kun rahoituslaitoksen tarkoituksena on pääasiassa omistaa muiden kuin luotto- tai rahoituslaitosten osakkeita tai osuuksia ja rahoituslaitos ei kuulu toisen luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään konsolidointiryhmään kuuluvista yhteisöistä, sovelletaan osuuspankkilain 7 a §:ssä tarkoitetun yhteenliittymän keskusyhteisön jäsenluottolaitoksen vakavaraisuutta laskettaessa osuuspankkilain 7 a §:n 1 momentissa tarkoitettuihin yhteisöihin sekä niiden yhteisessä määräysvallassa oleviin yhteisöihin, jotka yhdistellään yhteenliittymään sen vakavaraisuutta laskettaessa.

76 §

Varojen riskiryhmittely

Luottolaitoksen varat ryhmitellään 72 §:ssä tarkoitettua suhdetta laskettaessa seuraavasti:
I ryhmä

3) saamiset suomalaiselta kunnalta, kuntayhtymältä ja seurakunnalta, Kuntien takauskeskukselta, kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelaisissa (202/1964) tarkoitettua kunnalliselta eläkelaitokselta ja Ahvenanmaan maakunnalta sekä näiden takamat saamiset;

II ryhmä

1 a) saamiset suomalaiselta talletussuojarahastolta;

7) saamiset sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitetuilta sijoituspalveluyrityksiltä ja ulkomaisilta sijoituspalveluyrityksiltä, joita valvotaan sijoituspalveluyrityksistä annettua lakia vastaavalla tavalla, sekä näiden takaamat saamiset, samoin kuin saamiset, joiden vakuutena on tällaisen sijoituspalveluyrityksen liikkeeseen laskemia arvopapereita; sekä

8) saamiset kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa (772/1988) tarkoitetuilta optioyhteisöiltä, arvopaperimarkkinaissa tarkoitetuilta arvopaperipörssiltä ja arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa (826/1991) tarkoitettua arvopaperikeskukselta sekä vastaavilta ulkomaisilta säännellyiltä optioyhteisöiltä, pörseiltä ja selvitysyhteisöiltä, joita valvotaan edellä mainittuja lakeja vastaavalla tavalla, samoin kuin tällaisten yhteisöjen takaamat saamiset ja saamiset, joiden vakuutena on tällaisten yhteisöjen liikkeeseen laskemia arvopapereita.

77 §

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Luottolaitoksen antamat takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset otetaan huomioon 72 §:ssä tarkoitettua suhdetta laskettaessa kertomalla niiden luottolaitosten vakavaraisuussuhteesta annetun neuvoston direktiivin 89/647/ETY mukaisesti laskettu luottovasta-arvo 76 ja 78 §:n mukaan määräytyvällä kertoimella.

78 §

Luottoriskin kattamiseksi vaadittavien omien varojen määrä

Luottolaitoksen omien varojen on oltava vähintään kahdeksan prosenttia 76 §:n II—IV ryhmiin luettavien varojen sekä 77 §:ssä tarkoitettujen taseen ulkopuolisten sitoumusten ja johdannaissopimusten yhteismäärästä laskettuna siten, että II ryhmään luettavista eristä otetaan huomioon 20 prosenttia, III ryhmään luettavista eristä 50 prosenttia ja IV ryhmään luettavista eristä 100 prosenttia näiden erien kirjanpitoarvosta tai 77 §:n mukaan määräytyvästä arvosta.

78 a §

Positio-, selvitys-, vastapuoli- ja valuuttakurssiriskin kattamiseksi vaadittavien omien varojen määrä

Luottolaitoksella on sen lisäksi, mitä edellä tässä luvussa säädetään, oltava omia varoja vähintään määrä, joka riittää kaupankäyntivarastoon liittyvien seuraavien riskien kattamiseen:

- 1) markkinoiden yleisestä kehityksestä aiheutuva riski (*yleisriski*);
- 2) arvopaperin liikkeeseenlaskijasta tai johdannaissopimuksen kohde-etuuden liikkeeseenlaskijasta aiheutuva riski (*erityisriski*);
- 3) merkintäsitoumuksista aiheutuva riski (*muu positoriski*);
- 4) arvopapereiden selvittämättä jääneistä kaupoista aiheutuva riski (*selvitysriski*); sekä
- 5) vastapuolen maksukyvyttömyydestä aiheutuva riski (*vastapuoliriski*).

Luottolaitoksella on 1 momentissa sääde-

tyn lisäksi oltava omia varoja määrä, joka riittää koko toiminnasta aiheutuvan valuuttakurssiriskin sekä 1 momentissa mainittuihin riskeihin rinnastettavien riskien kattamiseen.

1 ja 2 momentissa tarkoitettu omien varojen vaatimus lasketaan niin kuin sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävydestä annetussa neuvoston direktiivissä (93/6/ETY) säädetään.

78 c §

Kaupankäyntivarastosta aiheutuvat poikkeukset

Rahoitustarkastus voi luottolaitoksen hake-
muksesta myöntää luvan lukea kaupankäynti-
varastoon sisältyvät erät 76 §:ssä tarkoit-
tuihin varoihin, jolloin luottolaitokseen ei
sovelleta, mitä 78 a §:n 1 momentissa sää-
detään. Luvan saaneen luottolaitoksen asia-
kasriski lasketaan myös kaupankäyntivaran-
toon kuuluvien erien osalta 69 §:n 2 mo-
mentin mukaisesti, jolloin siihen ei sovelleta,
mitä 2 momentissa säädetään.

79 §

Konsolidoidut omat varat

Konsolidoituina ensisijaisina omina varoi-
na otetaan huomioon luottolaitoksen, tai jos
luottolaitoksen konsolidointiryhmän emoyri-
tyksenä on omistusyhteisö, omistusyhteisön:

1) konsernitaseen mukaiset 73 §:ssä tarkoi-
tetut erät;

2) konsernitaseen mukainen konsernireser-
vi; sekä

3) konsernitaseen mukainen vähemmistön
osuus konsernin omasta pääomasta.

Konsolidoiduista ensisijaisista omista va-
roista vähennetään konsernitaseen mukainen
liikearvo.

Konsolidoituina toissijaisina omina varoina
otetaan huomioon konsernitaseen mukaiset
74 §:ssä tarkoitettut erät ja muina omina va-
roina konsernitaseen mukaiset 74 a §:ssä
tarkoitettut erät.

Konsolidoitujen ensisijaisten ja toissijaisten
omien varojen yhteismäärästä vähennetään
konsernitaseen mukaiset 75 §:ssä tar-
koitettut erät.

Jos konsolidointiryhmään kuuluu 5 §:n
2 momentissa tarkoitettu luotto- tai rahoi-

tuslaitoksia tai palveluyrityksiä, joita ei ole sisällytetty konsernitilinpäätökseen tytäryrityksinä, 1 momentissa tarkoitettujen erät lasketaan konsolidoidusta taseesta, johon on yhdistelty konserniyritysten lisäksi 5 §:n 2 momentissa tarkoitettujen yritykset noudattaen soveltuvin osin, mitä luotto- ja rahoituslaitosten ja palveluyritysten yhdistelemisestä konsernitilinpäätökseen säädetään.

79 a §

Konsolidoitujen omien varojen vähimmäismäärä

Jos luottolaitos tai omistusyhteisö on konsolidointiryhmän emoyritys, luottolaitoksen on täytettävä tämän luvun mukainen konsolidoitujen omien varojen vähimmäismäärää koskeva vaatimus luottolaitoksen omien varojen vähimmäismäärää koskevan vaatimuksen lisäksi.

Laskettaessa 78 §:n sekä 78 a §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdan mukaista konsolidoitujen omien varojen vaatimusta konsolidoituihin varoihin, velkoihin ja taseen ulkopuolisina sitoumuksina otetaan huomioon konsernitilinpäätökseen mukaiset varat ja velat sekä konserniyritysten antamien taseen ulkopuolisten sitoumusten yhteenlaskettu määrä, josta on vähennetty muille konserniyrityksille annetut sitoumukset.

Jos konsolidointiryhmään kuuluu 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuja luotto- tai rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä, joita ei ole sisällytetty konsernitilinpäätökseen tytäryrityksinä, edellä 2 momentissa tarkoitettujen varat ja velat lasketaan konsolidoidusta taseesta, johon on yhdistelty konserniyritysten lisäksi 5 §:n 2 momentissa tarkoitettujen yritykset noudattaen soveltuvin osin, mitä luotto- ja rahoituslaitosten ja palveluyritysten yhdistelemisestä konsernitilinpäätökseen on säädetty. Konsolidoituihin taseen ulkopuolisina sitoumuksina otetaan huomioon konsolidointiryhmään kuuluvien yritysten antamien sitoumusten yhteenlaskettu määrä, josta on vähennetty muille konsolidointiryhmään kuuluville yrityksille annetut sitoumukset.

Laskettaessa 78 a §:n 1 momentin 1—3 kohdan ja 2 momentin mukaista konsolidoitujen omien varojen vaatimusta niissä tarkoitettujen konsolidointiryhmään kuuluvien yritysten riskit lasketaan yhteen rahoitustarkastuksen tarkemmin määräämällä tavalla.

Jos 1 momentissa tarkoitettu luottolaitos

tai omistusyhteisö on toisen suomalaisen luottolaitoksen konsolidointiryhmän tytäryritys, siihen ei sovelleta mitä 1 momentissa säädetään.

Konsolidoitujen omien varojen vähimmäismäärää laskettaessa kirjanpitolaisissa tarkoitettujen yhteisyritykset saadaan jättää huomioon ottamatta noudattaen soveltuvin osin, mitä 5 §:n 4 momentissa säädetään konsolidointiryhmän tytäryrityksistä.

80 §

Omien varojen ja konsolidoitujen omien varojen kartuttamisvelvollisuus

Jos luottolaitoksen omat varat tai konsolidoidut omat varat vähenevät alle tässä laissa säädetyn vähimmäismäärän, luottolaitoksen tai omistusyhteisön on viipymättä ilmoitettava siitä rahoitustarkastukselle ja ryhdyttävä toimenpiteisiin omien varojen määrää koskevien vaatimusten täyttämiseksi. Rahoitustarkastuksen on asetettava määräaika, jonka kuluessa luottolaitoksen omia varoja ja konsolidoituja omia varoja koskeva vaatimus on täytettävä, tai esitettävä valtiovarainministeriölle luottolaitoksen toimiluvan peruuttamisesta.

81 §

Vakavaraisuudesta johtuvat voittovarojen käytön rajoitukset

Jos luottolaitoksen omien varojen määrä on vähemmän kuin mitä tässä laissa säädetään, luottolaitos ei saa jakaa voittoa tai muuta tuottoa omalle pääomalle eikä käyttää voittovaroja omien osakkeiden lunastamiseksi tai niiden hankkimiseksi muulla tavalla, ellei rahoitustarkastus erityisestä syystä määrääjäksi myönnä poikkeusta. Jos luottolaitoksen konsolidoitujen omien varojen määrä on vähemmän kuin mitä tässä laissa säädetään, luottolaitos ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys eivät saa jakaa voittoa tai muuta tuottoa omalle pääomalle eivätkä käyttää voittovaroja omien osakkeidensa lunastamiseksi tai niiden hankkimiseksi muulla tavalla, ellei rahoitustarkastus erityisestä syystä määrääjäksi myönnä poikkeusta.

Luottolaitoksen konsolidointiryhmään kuuluvan muun osakeyhtiömuotoisen rahoituslaitoksen kuin sijoituspalveluyrityksen osakkeenomistajan oikeudesta osinkoon on

1 momentin estämättä voimassa, mitä osakeyhtiölain 12 luvun 4 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

81 a §

Tarkemmat määräykset

Rahoitustarkastus antaa luottolaitosten omista varoista annetun neuvoston direktiivin (89/299/ETY), luottolaitosten vakavaraisuussuhteesta annetun neuvoston direktiivin (89/647/ETY), sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävyydestä annetun neuvoston direktiivin (93/6/ETY) ja luottolaitosten konsolidoidusta valvonnasta annetun neuvoston direktiivin (92/30/ETY) vaatimusten täyttämiseksi tarkemmat määräykset tämän luvun säännösten soveltamisesta.

94 §

Salassapitovelvollisuus

Joka luottolaitoksen tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen tai luottolaitosten yhteenliittymän toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä tai niiden palveluksessa taikka niiden toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan on saanut tietää luottolaitoksen tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen asiakkaan tai muun sen toimintaan liittyvän henkilön taloudellista asemaa tai yksityisen henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka liike- tai ammattisalaisuuden, on velvollinen pitämään sen salassa, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen. Salassa pidettäviä tietoja ei saa antaa myöskään yhtiökokoukselle, isäntien kokoukselle, osuuskunnan kokoukselle tai edustajistolle taikka hypoteekkiyhdistyksen kokoukselle eikä kokoukseen osallistuvalla osakkeenomistajalle tai jäsenelle.

Luottolaitoksella ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on velvollisuus antaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi sekä muulle viranomaiselle, jolla on lain mukaan oikeus saada sellaisia tietoja.

Luottolaitoksella ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on oikeus antaa 1 momentissa tarkoitettuja

tietoja samaan konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluvalla yhteisölle, jos sen hallintoelinten jäseniä tai toimihenkilöitä koskee 1 momentissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus.

94 b §

Tietojen luovuttaminen tutkimuskäyttöön

Edellä 94 §:ssä tarkoitettuja tietoja sisältävä asiakirja voidaan antaa tieteelliseen tutkimuskäyttöön, jos asiakirjan valmistamisesta on kulunut vähintään 60 vuotta ja asiakirjan vastaanottaja antaa kirjallisen sitoumuksen siitä, ettei hän käytä asiakirjaa sen henkilön, jota asiakirja koskee, tai hänen läheisensä vahingoksi tai halventamiseksi taikka niiden muiden etujen loukkaamiseksi, joiden suojaksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

97 b §

Rahalainan antamista koskevien osakeyhtiölain säännösten soveltaminen

Osakeyhtiölain 12 luvun 7 §:ää ei sovelleta luottolaitokseen eikä sen konsolidointiryhmään kuuluvaan rahoituslaitokseen. Rahalainan antamisesta omien tai emoyrityksen osakkeiden hankinnan rahoittamiseksi säädetään 24 a §:ssä.

97 c §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Luottolaitoksen perustaja, hallintoneuvoston jäsen, hallituksen tai johtokunnan jäsen, toimitusjohtaja, valtuutettu ja hallintotehtäviä hoitavan toimikunnan jäsen on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on toimesaan tahallisesti tai tuottamuksesta aiheuttanut luottolaitokselle. Sama koskee vahinkoa, joka osakeyhtiölakia, osuuskuntalakia, liikepankkilakia, säästöpankkilakia tai osuuspankkilakia, hypoteekkiyhdistyksistä annettua lakia (936/1978) taikka tätä lakia tai sen nojalla annettua ministeriön päätöstä tai rahoitustarkastuksen määräystä taikka luottolaitoksen yhtiöjärjestyksestä tai sääntöjä rikkomalla on aiheutettu osakkeenomistajalle, jäsenelle, sijoitusosuuden tai kantarahastotodistuksen haltijalle tai muulle henkilölle.

Hallintoneuvoston tai hallituksen määräämä tarkastaja on korvausvelvollinen 1 momentissa säädetyn perusteiden sekä itsensä että apulaisensa tahallisesti tai tuottamuksesta aiheuttamasta vahingosta. Tilintarkastajan korvausvastuusta säädetään tilintarkastuslaissa (936/1994).

Luottolaitoksen osakkeenomistaja, säästöpankin isäntä sekä osuuspankin jäsen tai edustajiston jäsen on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän myötävaikuttamalla 1 momentissa tarkoitettujen säästöpankin taikka luottolaitoksen yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen rikkomiseen tahallisesti tai törkeästä tuottamuksesta on aiheuttanut luottolaitokselle, osakkeenomistajalle tai jäsenelle taikka sijoitusosuuden tai kantarahasto-osuuden omistajalle taikka muulle henkilölle.

Vahingonkorvauksen soveltamista sekä korvausvastuun jakautumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken on voimassa, mitä vahingonkorvauslain (412/1974) 2 ja 6 luvussa säädetään.

Vahingonkorvauskanteen nostamisesta liikepankin, säästöpankin tai osuuspankin lukuun säädetään liikepankkilaissa, säästöpankkilaissa ja osuuspankkilaissa.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan myös luottolaitoksen konsolidointiryhmään kuuluvaa yritykseen, jos vahinko on aiheutettu rikkomalla tätä lakia tai sen nojalla annettua ministeriön päätöstä tai rahoitustarkastuksen määräystä.

100 §

Salassapitovelvollisuuden rikkominen

Rangaistus 94 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta ja 94 b §:ssä säädetyn sitoumuksen rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 ja 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

100 c §

Luottolaitoksen kirjanpitorikkomus

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) laatii tilinpäätöksen tai konsernitilinpäätöksen vastoin 4 luvun säännöksiä taikka niiden nojalla annettua valtiovarainministeriön päätöstä tai rahoitustarkastuksen määräystä,

2) rikkoo 40 §:n säännöstä tilinpäätöksen ilmoittamisesta rekisteröitäväksi tai tilinpäätöksen nähtävänä pitämisestä,

3) rikkoo 41 §:n säännöstä osavuositarkastuksen laatimisesta, tai

4) rikkoo luottolaitoksen sulautumista, jakautumista tai selvitystilaa koskevan lopputilityksen antamista koskevia säännöksiä,

on tuomittava, jollei teko ole rangaistava rikoslain 30 luvun 9 tai 10 §:ssä tarkoitettuna kirjanpitorikoksena tai tuottamuksellisenä kirjanpitorikoksena eikä teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *luottolaitoksen kirjanpitorikkomuksesta* sakkoon.

100 d §

Luottolaitoksen varojen jakamista koskevien säännösten rikkominen

Joka tahallaan

1) rikkoo säännöksiä pääomallainan pääoman palauttamisesta, koron tai muun hyötyksen maksamisesta tai vakuuden antamisesta,

2) jakaa luottolaitoksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen varoja tämän lain, osakeyhtiölain, osuuskuntalain, liikepankkilain, osuuspankkilain, säästöpankkilain tai hypoteekkiyhdistyksistä annetun lain säännösten vastaisesti, tai

3) rikkoo 24 a §:n säännöksiä lainan tai vakuuden antamisesta taikka omien tai emoyrityksen osakkeiden, osuuksien, pääomallainojen, debentuurien tai niihin rinnastettavien sitoumusten pantiksi ottamisesta,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *luottolaitoksen varojen jakamista koskevien säännösten rikkomisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

1. Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

2. 36 §:n 1 momentin 2)-kohdan estämättä siinä tarkoitettut arvopaperit ja johdannaisosapimukset saadaan sinä tilikautena, jona tämä laki tulee voimaan, sekä lähinnä seuraavana kahtena tilikautena merkitä tilinpäätökseen 36 §:n 1 momentin 3)-kohdan mukaisesti.

3. Pääomasijoituksiin, jotka on laskettu liikkeeseen ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain estämättä, mitä niistä on säädetty niitä liikkeeseen laskettaessa.

Omiin varoihin ei saa kuitenkaan lukea pääomasijoituksia, joiden pääoman taikka koron, osingon tai muun hyvityksen maksamisesta on tämän lain voimaan tultua asetettu 73 §:n 3 momentissa tarkoitettu vakuus.

4. Luottolaitoksen tilintarkastajaksi on valittava 43 §:ssä säädettyt kelpoisuusehdot täyttävä tilintarkastaja viimeistään tämän lain voimaantuloa lähinnä seuraavassa varsinaisessa yhtiökokouksessa taikka varsinaisessa osuuspankin, isännistön tai hypoteekkiyhdistyksen kokouksessa. Tämän lain tilintarkas-

tusta koskevia säännöksiä sovelletaan ensimmäisen kerran sen tilikauden kirjanpidon ja tilinpäätöksen sekä hallinnon tarkastamiseen, jota varten 43 §:ssä säädettyt kelpoisuusehdot täyttävä tilintarkastaja on edellä säädetyn mukaisesti viimeistään valittava.

5. Kumottavaa 109—111 §:ää sovelletaan joukkovelkakirjoihin, jotka on laskettu liikkeeseen ennen tämän lain voimaantuloa tai lain voimaantuloa lähinnä seuraavan kahden vuoden aikana, ja tällaisten joukkovelkakirjalainojen vakuuksiin.

Laki

liikepankkilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 28 päivänä joulukuuta 1990 annetun liikepankkilain (1269/1990) 7 §:n 2 momentti, 13 §, 16 §:n 1 momentti sekä 18, 60—63 ja 66 §, sellaisina kuin niistä ovat 13 § osaksi laeissa 1609/1993 ja 1684/1995, 16 §:n 1 momentti laissa 931/1992, 18 § viimeksi mainitussa laissa ja 66 § laissa 573/1996, sekä *muutetaan* 64 ja 65 § seuraavasti:

64 §

Liikepankin perustajan, osakkeenomistajan, hallintoneuvoston ja johtokunnan jäsenen, toimitusjohtajan sekä hallintoneuvoston määräämän tarkastajan vahingonkorvausvelvollisuudesta säädetään luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (1607/1993) ja tilintarkastajan vahingonkorvausvelvollisuudesta tilintarkastuslaissa (936/1994). Vahingonkorvauskanteen nostamisesta liikepankin lukuun on voimassa, mitä osakeyhtiölain 15 luvun 5—7 §:ssä säädetään.

Rahoitustarkastuksella on osakeyhtiölain 15 luvun 5 ja 6 §:n estämättä oikeus, jos se katsoo tallettajien edun sitä vaativan, nostaa vahingonkorvauskanne liikepankin lukuun

luottolaitostoiminnasta annetun lain 97 c §:ssä tarkoitettua henkilöä tai yhteisöä vastaan.

65 §

Joka törkeästi laiminlyö täyttää, mitä 27—30, 33 ja 34 §:ssä säädetään johtokunnan velvollisuuksista, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *liikepankin selvitystilaa koskevien säännösten rikkomisesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Laki

säästöpankkilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 28 päivänä joulukuuta 1990 annetun säästöpankkilain (1270/1990) 20 §:n 3 momentti, 57 ja 127—130 §, 135 §:n 1 momentti sekä 136 §:n 2 ja 5 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 57 § osaksi laissa 1610/1993 ja 1685/1995 ja 135 §:n 1 momentti laissa 601/1995,

muutetaan 20 §:n 2 ja 4 momentti, 38 §:n 3 momentti, 40 §:n 2 ja 5 momentti, 131 §:n 1 momentti sekä 133 ja 134 §,

sellaisina kuin niistä on 40 §:n 5 momentti mainitussa laissa 1610/1993, sekä

lisätään 131 §:ään uusi 1 momentti, jolloin muutettu 1 momentti ja nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 2—4 momentiksi, seuraavasti:

20 §

Säästöpankki tai sen tytäryritys ei saa vastiketta vastaan hankkia toisen säästöpankin kantarahasto-osuuksia eikä omia tai emopankin kantarahasto-osuuksia. Tämän kiellon vastainen sopimus on pätemätön.

Mitä 2 momentissa ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 24 a §:ssä säädetään, ei estä säästöpankkia sen vastaanottaessa osakeyhtiön 81 §:n mukaisesti sulautumisen nojalla hankkimasta tai ottamasta pantiksi osakeyhtiöön kuuluvaa kantarahasto-osuutta tai lunastamasta kantarahasto-osuutta 80 §:n 1 momentin mukaisesti taikka huutokaupasta ostamasta säästöpankin saamisesta ulosmitattua kantarahasto-osuutta. Säästöpankin hankkima kantarahasto-osuus on, jollei sitä ole mitätöity kantarahastoa alentamalla, myytävä niin pian kuin se voi tappiota tapahtua. Osakeyhtiön vastaanottamisen yhteydessä tai 80 §:n mukaisesti hankittu kantarahasto-osuus on kuitenkin myytävä viimeistään kahden vuoden kuluessa saannosta.

38 §

Peruspääoman ja kantarahaston alentaminen on ilmoitettava rekisteröitäväksi neljän kuukauden kuluessa alentamispäätöksestä. Peruspääoma ja kantarahasto katsotaan alennetuksi, kun rekisteröiminen on toimitettu. Jollei rekisteröimisilmoitusta ole tehty säädetystä ajassa tai jos rekisteröiminen on evätty, päätös raukeaa. Niin ikään raukeaa sellainen sääntöjen muutosta koskeva päätös, joka on tehty edellytyksin, että peruspääomaa tai kantarahastoa alennetaan.

40 §

Voitto-osuutena voidaan jakaa vain voittoa ja muuta vapaata omaa pääomaa, joka on syntynyt kantarahaston muodostamisen jälkeen, vähennettynä taseeseen aktivoituja perustamismenoja vastaavalla määrällä ja pankilla olevien omien kantarahastotodistusten hankintamenoa vastaavalla määrällä. Pääomallainalle maksettavasta korosta tai muusta hyvityksestä johtuvasta voitonjaon rajoituksesta säädetään luottolaitostoiminnasta annetun lain 38 §:ssä ja vakavaraisuussuhteesta johtuvasta voitonjaon rajoituksesta mainitun lain 81 §:ssä.

Säästöpankin, joka on konsernin emoyritys, voittona ei saa siitä huolimatta, että voitonjako olisi 1—3 momentin nojalla sallittu, jakaa määrää, joka ylittää viimeksi kuluneelta tilikaudelta vahvistetun konsernitaseen mukaisen voiton ja konsernin muun vapaan oman pääoman yhteenlasketun määrän, vähennettynä konsernitaseen osoittamalla tappiolla, muilla 2 momentissa tarkoitetuilla jakokelvottomilla erillä, määrällä, jolla konserniin kuuluvien yritysten tilinpäätöksissä tehdyt, kirjanpitolain (/) 5 luvun 15 §:ssä tarkoitetut varaukset sekä tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen erotus on konserntilinpäätöksessä merkitty vapaaan omaan pääomaan, sekä määrällä, joka lain tai sääntöjen mukaan on merkittävä vararahastoon tai muuten jätettävä jakamatta.

131 §

Säästöpankin perustajan, isännän, hallituneuvoston ja hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan ja valtuutetun sekä hallintoneuvoston ja hallituksen määräämän tarkastajan

vahingonkorvausvelvollisuudesta säädetään luottolaitostoiminnasta annetussa laissa. Tilintarkastajan vahingonkorvausvelvollisuudesta säädetään tilintarkastuslaissa (936/1994).

Vahingonkorvauskanteen nostamisesta säästöpankin lukuun luottolaitostoiminnasta annetun lain 97 c §:n nojalla päättää isäntien kokous. Hallituksella on lisäksi oikeus päättää rangaistavaan tekoon perustuvan korvauskanteen nostamisesta.

133 §

Säästöpankin lukuun luottolaitostoiminnasta annetun lain 97 c §:n nojalla ajettavaa kannetta ei voida nostaa, ellei kanne perustu rangaistavaan tekoon:

1) perustajaa vastaan kolmen vuoden kuluttua siitä, kun perustamiskokouksessa tehtiin päätös säästöpankin perustamisesta;

2) hallintoneuvoston tai hallituksen jäsentä, toimitusjohtajaa, valtuutettua tai isäntää vastaan kolmen vuoden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jona se päätös tehtiin tai

siihen toimenpiteeseen ryhdyttiin, johon kanne perustuu; eikä

3) tilintarkastajaa taikka hallintoneuvoston tai hallituksen määräämää tarkastajaa vastaan kolmen vuoden kuluttua siitä, kun se tilintarkastuskertomus, lausunto tai todistus, johon kanne perustuu, esitettiin.

Jos säästöpankin lukuun ajettavan kanteen määräaika on kulunut loppuun, ei 131 §:n 4 momentissa tarkoitettua kannetta voida nostaa sen jälkeen, kun kuukausi on kulunut konkurssissa toimitetusta valvonnasta.

134 §

Rahoitustarkastuksella ja säästöpankkitarastuksella on oikeus, jos se katsoo tallettajien tai kantarahasto-osuuden omistajien edun sitä vaativan, nostaa vahingonkorvauskanteen säästöpankin lukuun luottolaitostoiminnasta annetun lain 97 c §:ssä mainittua henkilöä tai yhteisöä vastaan.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 199 .

Laki

säästöpankin muuttamisesta osakeyhtiömuotoiseksi pankiksi annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan säästöpankin muuttamisesta osakeyhtiömuotoiseksi pankiksi 6 päivänä marraskuuta 1992 annetun lain (972/1992) 4 §:n 3 momentti sekä 8—10 §,

sellaisina kuin niistä ovat 8—10 § laissa 1176/1994, sekä

muutetaan 4 §:n 2 momentti, 6 §:n 1 momentti, 7 §:n 2 momentti ja 11 §, seuraavasti:

4 §

Säästöpankin toimintaa jatkavalle pankille ei tarvitse hakea uutta toimilupaa.

6 §

Sen estämättä, mitä osakeyhtiölaissa (734/1978) säädetään, peruspääomasta ja vararahastosta muodostettua säästöpankin osakepääomaa vastaavat osakkeet annetaan vastikkeetta osakkeiden omistajaksi 7 §:ssä

tarkoitetulla tavalla määrättävälle tai perustettavalle yhdelle tai useammalle säätiölle.

7 §

Säätiölain 6 §:n 2 momentin 2 kohdan estämättä säätiö voidaan merkitä säätiörekisteriin ennen osakkeiden vastaanottamista.

11 §

Poiketen siitä, mitä luottolaitostoinnasta annetun lain (1607/1993) 8 §:ssä säädetään, säästöpankkiosakeyhtiön on käytettävä pankin yhteisömuotoa osoittavan tunnuksen lisäksi toiminimessään sanaa tai yhdysosaa "säästöpankki".

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Rahoitustarkastuksen on siirrettävä säätiö, joka on rahoitustarkastuksen ylläpitämässä rekisterissä tämän lain voimaan tullessa, patentti- ja rekisterihallituksen säätiörekisteriin kahden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Laki

osuuspankkilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 28 päivänä joulukuuta 1990 annetun osuuspankkilain (1271/1990) 11 §:n 2 momentti, 12 §:n 3 momentti, 19 §, 41 f §:n 4 momentti, 85—88 §, 92 §:n 1 momentti ja 93 §:n 2 ja 5 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 19 § osaksi laeissa 1611/1993 ja 575/1996, 41 f §:n 4 momentti laissa 1126/1993, 92 §:n 1 momentti laissa 602/1995 ja 93 §:n 5 kohta mainitussa laissa 575/1996,

muutetaan 12 §:n 2 ja 4 momentti sekä 13 a, 90 ja 91 §,

sellaisina kuin niistä ovat 13 a § mainitussa laissa 1611/1993 ja 91 § mainitussa laissa 575/1996, sekä

lisätään 7 m §:ään, sellaisena kuin se on laissa 575/1996, uusi 4 momentti sekä 89 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1611/1993, uusi 1 momentti, jolloin nykyiset 1—4 momentti siirtyvät 2—5 momentiksi, seuraavasti:

7 m §

Keskusyhteisön jäsenluottolaitoksen on pidettävä jäljennös 2 momentissa tarkoitettua tilinpäätöksestä jokaisen nähtävänä ja annettava siitä jäljennöksiä noudattaen, mitä luottolaitostoinnasta annetun lain 40 §:n 2 ja 4 momentissa säädetään. Keskusyhteisön on laadittava ja julkistettava yhdistelty osavuosikatsaus noudattaen soveltuvin osin, mitä 2 momentissa ja luottolaitostoinnasta annetun lain 41 §:ssä säädetään. Keskusyhteisön jäsenluottolaitoksen on annettava jokaiselle sitä pyytävälle jäljennös yhdistellystä osavuosikatsauksesta niin kuin luottolaitostoinnasta annetun lain 40 §:ssä säädetään.

12 §

Osuuspankki tai sen tytäryritys ei saa vastiketta vastaan hankkia toisen osuuspankin sijoitusosuuksia taikka omia tai emopankin sijoitusosuuksia. Tämän kiellon vastainen sopimus on pätemätön.

Mitä 2 momentissa ja luottolaitostoinnasta annetun lain 24 a §:ssä on sanottu, ei estä osuuspankkia sen vastaanottaessa osakeyhtiön 39 §:n mukaisesti sulautumisen nojalla hankkimasta osakeyhtiön kuuluvaa sijoitusosuutta tai lunastamasta sijoitusosuutta 38 §:n 1 momentin mukaisesti taikka huutokaupasta ostamasta osuuspankin saamisesta ulosmitattua sijoitusosuutta. Osuuspankin hankkima sijoitusosuus on, jollei sitä ole mitätöity sijoitusosuuksipääomaa alentamalla, myytävä niin pian kuin se voi tappiota taapahtua. Osakeyhtiön vastaanottamisen yhteydessä tai 38 §:n mukaisesti hankittu sijoitusosuus on kuitenkin myytävä viimeistään kahden vuoden kuluessa saannosta.

13 a §

Osuuspankin voittona saadaan jakaa osuus-kuntalain 35 §:n 3 momentissa tarkoitettu määrä vähennettynä taseeseen aktivoituja perustamismenoja vastaavalla määrällä ja osuuspankilla olevien omien sijoitusosuuksien hankintamenoa vastaavalla määrällä. Pääomalainalle maksettavasta korosta tai muusta hyvityksestä johtuvasta voi-

tonjaon rajoituksesta säädetään luottolaitostoiminnasta annetun lain 36 §:ssä ja vakavaraisuussuhteesta johtuvasta voitonjaon rajoituksesta mainitun lain 81 §:ssä.

Osuuspankin, joka on konsernin emoyritys, voittona ei saa siitä huolimatta, että voittonjakoa olisi osuuskuntalain 35 §:n 3 momentin nojalla sallittu, jakaa määrää, joka ylittää viimeksi kuluneelta tilikaudelta vahvistetun konsernitaseen mukaisen voiton ja konsernin muun vapaan oman pääoman yhteenlasketun määrän, vähennettynä konsernitaseen osoittamalla tappiolla, muilla jakokelvottomilla 1 momentissa tarkoitetuilla erillä sekä määrällä, jolla konserniin kuuluvien yritysten tilinpäätöksissä tehty, kirjanpitolain (/) 5 luvun 15 §:ssä tarkoitetut varaukset sekä tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen erotus on konsernitilinpäätöksessä merkitty vapaaseen omaan omaan, sekä määrällä, joka lain tai sääntöjen mukaan on merkittävä vararahastoon tai muuten jätettävä jakamatta.

89 §

Osuuspankin perustajan, osuuspankin jäsenen ja edustajiston jäsenen, hallintoneuvoston ja johtokunnan jäsenen, toimitusjohtajan ja hallintotehtäviä hoitavan toimikunnan jäsenen sekä hallintoneuvoston määräämän tarkastajan vahingonkorvausvelvollisuudesta säädetään luottolaitostoiminnasta annetussa laissa. Tilintarkastajan vahingonkorvausvelvollisuudesta säädetään tilintarkastuslaissa (936/1994).

90 §

Osuuspankin lukuun luottolaitostoiminnasta annetun lain 97 c §:n nojalla ajettavaa kannetta ei voida nostaa, ellei kanne perustu rangaistavaan tekoon,

1) perustajaa vastaan kolmen vuoden kuluttua siitä, kun perustamiskirja allekirjoitettiin;

2) hallintoneuvoston, johtokunnan tai hallintotehtäviä hoitavan toimikunnan jäsentä, toimitusjohtajaa taikka osuuspankin tai edustajiston jäsentä vastaan kolmen vuoden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jona se päätös tehtiin tai siihen toimenpiteeseen ryhdyttiin, johon kanne perustuu; eikä

3) tilintarkastajaa tai hallintoneuvoston määräämää tarkastajaa vastaan kolmen vuoden kuluttua siitä, kun se tilintarkastuskertomus, lausunto tai todistus, johon kanne perustuu, esitettiin.

91 §

Rahoitustarkastuksella ja osuuspankin kuuluessa osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöön, keskusyhteisöllä on oikeus, jos se katsoo tallettajien tai sijoitusosuuden omistajien edun sitä vaativan, nostaa vahingonkorvauskanne osuuspankin lukuun luottolaitostoiminnasta annetun lain 97 c §:ssä mainittua henkilöä tai yhteisöä vastaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Laki

hypoteekkiyhdistyksistä annetun lain 7 §:n 1 momentin 12 kohdan ja 21 §:n 2 momentin kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan hypoteekkiyhdistyksistä 8 päivänä joulukuuta 1978 annetun lain 7 §:n 1 momentin 12 kohta ja 21 §:n 2 momentti.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Laki

ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1608/1993) 23 §:n 1 momentti seuraavasti:

23 §

Maksuvalmius

Sivukonttorilla on oltava maksuvalmiutensa tukena luottolaitostoiminnasta annetun lain 67 §:ssä säädettyä vastaava kassavaran-

to. Rahoitustarkastus antaa tarkemmat määräykset sen kassavarantosuhteen laskemisesta ja ilmoittamisesta rahoitustarkastukselle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Laki

sijoituspalveluyrityksistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan sijoituspalveluyrityksistä 26 päivänä heinäkuuta 1996 annetun lain (579/1996) 22—25, 27, 28, 32—43 § ja 6 luku, sellaisena kuin niistä on 32 § osaksi laissa 583/1997, *muutetaan* 6, 21, 26 ja 29—31 §, sekä *lisätään* 1 §:ään uusi 5 momentti, 5 §:ään uusi 5 momentti sekä lakiin uusi 16 a, 56 a ja 56 b § seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

1 §

Soveltamisala

Sijoituspalveluyrityksiin sovelletaan luottolaitostoiminnasta annettua lakia (1607/1993) siltä osin kuin tässä laissa säädetään.

5 §

Määritelmät

Palveluyrityksellä tarkoitetaan tässä laissa yritystä, joka pääasiallisena toimintanaan

tuottaa palveluja yhdelle tai useammalle sijoituspalveluyritykselle omistamalla, hallitsemalla tai hoitamalla kiinteistöjä tai joka tuottaa tietojenkäsittelyyn liittyviä palveluita taikka muita vastaavia sijoituspalveluyrityksen pääasialliseen toimintaan liittyviä palveluita yhdelle tai useammalle sijoituspalveluyritykselle.

6 §

Konsolidointiryhmä

Sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään luetaan sijoituspalveluyritys, sen kotimainen tai ulkomainen omistusyhteisö sekä kotimainen ja ulkomainen sijoituspalveluyritys, rahoituslaitos ja palveluyritys:

1) johon sijoituspalveluyrityksellä tai sen omistusyhteisöllä on kirjanpitolain 1 luvun 5

ja 6 §:ssä tarkoitetulla tavalla määräysvalta; 2) jolla on sijoituspalveluyrityksen, sen omistusyhteisön tai niiden tytäryrityksen kanssa yhteinen hallinto; tai

3) jota johdetaan yhteisesti sijoituspalveluyrityksen, sen omistusyhteisön tai niiden tytäryrityksen kanssa.

Mitä 1 momentin 2 ja 3 kohdassa säädetään tytäryrityksestä, sovelletaan vastaavasti yritykseen, johon luottolaitoksella tai sen omistusyhteisöllä on 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu suhde.

Omistusyhteisöstä sekä sijoituspalveluyrityksestä, jolla on 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu määräysvalta sijoituspalveluyritykseen, rahoituslaitokseen tai palveluyritykseen taikka 1 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu suhde taseen loppusummaltaan pienempään sijoituspalveluyritykseen, rahoituslaitokseen tai palveluyritykseen, käytetään tässä laissa nimitystä konsolidointiryhmän emoyritys.

Sijoituspalveluyrityksestä, rahoituslaitoksesta tai palveluyrityksestä, johon sijoituspalveluyrityksellä tai omistusyhteisöllä on 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu määräysvalta, sekä sijoituspalveluyrityksestä, rahoituslaitoksesta ja palveluyrityksestä, johon taseen loppusummaltaan suuremmalla omistusyhteisöllä tai sijoituspalveluyrityksellä on 1 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu suhde, käytetään tässä laissa nimitystä konsolidointiryhmän tytäryritys.

Konsolidointiryhmän tytäryritys, jonka taseen loppusumma on vähemmän kuin yksi prosentti sen emoyrityksen viimeksi vahvistetun taseen loppusummasta ja vähemmän kuin 10 miljoonaa ecua tai sitä vastaava markkamäärä, saadaan jättää yhdistelemättä konsolidointiryhmään. Jos konsolidointiryhmän tällaisen tytäryrityksen taseen loppusumma laskettuna yhteen muiden sellaisten konsolidointiryhmän tytäryritysten taseen loppusumman kanssa on vähintään viisi prosenttia konsolidoidun taseen loppusummasta taikka jos yritys on yhdisteltävä konsernitilinpäätökseen, se on kuitenkin sisällytettävä konsolidointiryhmään.

Konsolidointiryhmään kuuluva yritys voidaan jättää huomioon ottamatta konsolidoitua valvontaa koskevia säännöksiä sovellettaessa rahoitustarkastuksen kussakin yksittäistapauksessa antaman päätöksen mukaisesti, jos soveltaminen ei ole tarpeen sijoitus-

tuspalveluyrityksen konsolidoidun valvonnan tavoitteiden saavuttamiseksi.

16 a §

Omien osakkeiden, osuuksien, pääomalainojen ja debentuurien hankinnan rahoittaminen ja pantiksi ottaminen

Sijoituspalveluyritys ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys saa antaa lainaa omien ja emoyrityksen osakkeiden ja osuuksien hankkimiseen taikka ottaa niitä pantiksi ainoastaan 2 ja 3 momentissa säädettyin rajoituksin. Vakuuden asettaminen sijoituspalveluyrityksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen varoista edellä tarkoitettun lainan maksamisesta rinnastetaan lainan antamiseen.

Sijoituspalveluyritys ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys saa, jollei 3 momentista muuta johdu, osakeyhtiölain (734/1978) 7 luvun 1 §:n 1 momentin ja 12 luvun 7 §:n 3 momentin sekä velkakirjalain (622/1947) 34 §:n 3 momentin säännösten estämättä antaa lainaa omien tai emoyrityksen osakkeiden ja osuuksien hankkimiseksi ja ottaa niitä pantiksi, jos ne ovat arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettuja pörssi- tai markkina-arvopapereita ja jos lainan antaminen tai pantin ottaminen kuuluu sijoituspalveluyrityksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen tavanomaiseen liiketoimintaan ja jos laina on annettu taikka pantti otettu sijoituspalveluyrityksen toiminnassa noudatetuin tavanomaisin ehdoin.

Sijoituspalveluyritys ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys saa ottaa pantiksi omia ja emoyrityksen osakkeita ja osuuksia niiden merkinnän rahoittamiseksi annetun lainan vakuudeksi enintään määrän, joka vastaa nimellisarvoltaan 10 prosenttia lainan antaneen yrityksen, tai jos pantiksi on otettu lainan antaneen yrityksen emoyrityksen osakkeita tai osuuksia, emoyrityksen sidotusta pääomasta.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään omista ja emoyrityksen osakkeista ja osuuksista, sovelletaan vastaavasti omiin ja emoyrityksen liikkeeseenlaskemiin pääomasijoituksiin, pääomalainoihin, debentureihin ja muihin sitoumuksiin, joilla on huonompi etuoikeus kuin liikkeeseenlaskijan muilla veloilla.

21 §

Tilinpäätös ja osavuositarkastus

Sijoituspalveluyrityksen tilinpäätökseen ja konsernitilinpäätökseen sovelletaan, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 30—39 §:ssä säädetään.

Sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöksen julkistamiseen ja osavuositarkastukseen sovelletaan, mitä osakeyhtiölaissa ja arvopaperimarkkinalaissa säädetään.

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä, ohjeita ja lausuntoja osavuositarkastuksen antamisesta sekä myöntää luvan erityisestä syystä poiketa arvopaperimarkkinalain ja osakeyhtiölain osavuositarkastusta koskevista säännöksistä, jos poikkeus ei vaaranna sijoittajan asemaa. Määräysten, ohjeiden ja lausuntojen antamisessa sekä poikkeuslupien myöntämisessä on soveltuvin osin noudatettava, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 31 §:n 2—4 momentissa säädetään. Arvopaperimarkkinalain 2 luvun 11 §:n 3 momenttia ei sovelleta sijoituspalveluyrityksen osavuositarkastukseen. Poikkeuslupan myöntämisestä on ilmoitettava osavuositarkastuksessa.

26 §

Tilintarkastus sekä erityinen tarkastus ja tarkastaja

Sijoituspalveluyrityksen tilintarkastuksesta ja tilintarkastajista sekä erityisen tarkastuksen ja tarkastajan määräämisestä on voimassa, mitä tilintarkastuslaissa (936/1994) ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 42—44 §:ssä säädetään.

29 §

Yleissäännös riskien hallinnasta

Sijoituspalveluyritys tai sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys ei saa toiminnassaan ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa sijoituspalveluyrityksen vakavaraisuudelle tai konsolidoidulle vakavaraisuudelle. Sijoituspalveluyrityksellä ja sen konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityk-

sellä on oltava toimintaansa nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät.

Rahoitustarkastus antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetuille riskienhallintajärjestelmille sekä muulle sisäiselle valvonnalle asetettavista vaatimuksista.

30 §

Maksuvalmius

Sijoituspalveluyrityksen maksuvalmiuden on oltava sijoituspalveluyrityksen toimintaan nähden riittävällä tavalla turvattu.

31 §

Omien varojen vähimmäismäärä

Sijoituspalveluyrityksen omiin varoihin ja konsolidoituihin omiin varoihin sovelletaan, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 72 §:n 3 ja 4 momentissa, 73—75 §:ssä ja 79 §:ssä säädetään.

Sijoituspalveluyrityksen omien varojen yhteismäärän on aina oltava vähintään 13 §:ssä säädetyn perustamispääoman suuruinen. Kun vähintään kaksi sijoituspalveluyritystä sulautuu, rahoitustarkastus voi myöntää poikkeuksen tästä vaatimuksesta. Vastaanottavan sijoituspalveluyrityksen tai perustettavan sijoituspalveluyrityksen omien varojen määrä ei kuitenkaan saa olla pienempi kuin sulautuvilla sijoituspalveluyrityksillä sulautumishetkellä olleiden omien varojen yhteenlaskettu määrä.

Sijoituspalveluyrityksellä on oltava omia varoja ja konsolidoituja omia varoja vähintään luottolaitostoiminnasta annetun lain 72 §:n 1 momentissa sekä 76—78, 78 a, 78 c, 79 a ja 81 a §:ssä säädettyllä tavalla laskettu määrä. Sen lisäksi, mitä mainituissa säännöksissä säädetään, sijoituspalveluyrityksen omien varojen ja konsolidoitujen omien varojen määrä ei saa alittaa yhtä neljäsosaa edellisen tilikauden hyväksytyn tuloslaskelman osoittamista kiinteistä kuluista tai, jos sijoituspalveluyrityksen toiminnassa

on tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen tapahtunut merkittäviä muutoksia, rahoitustarkastuksen sijoituspalveluyrityksen hakemuksesta vahvistamaa määrää.

Sijoituspalveluyrityksen suuriin asiakasrikköihin ja konsolidoituihin suuriin asiakasrikköihin sovelletaan, mitä luottolaitostoinnasta annetun lain 69—71 §:ssä säädetään.

Jos sijoituspalveluyrityksen omat varat tai konsolidoidut omat varat vähenevät alle 2—4 momentissa säädetyn määrän, sijoituspalveluyrityksen on viipymättä ilmoitettava siitä rahoitustarkastukselle ja ryhdyttävä toimenpiteisiin omien varojen tai konsolidoitujen omien varojen määrää koskevien vaatimusten täyttämiseksi. Rahoitustarkastuksen on asetettava sijoituspalveluyritykselle määräaika, jonka kuluessa sijoituspalveluyrityksen omia varoja ja konsolidoituja omia varoja koskeva vaatimus on täytettävä, tai esitettävä valtiovarainministeriölle sijoituspalveluyrityksen toimiluvan peruuttamista.

Jos sijoituspalveluyrityksen omien varojen määrä on vähemmän kuin 2—4 momentissa säädetään, sijoituspalveluyritys ei saa jakaa voittoa tai muuta tuottoa omalle pääomalle, ellei rahoitustarkastus erityisestä syystä määrääjäksi myönnä poikkeusta. Jos sijoituspalveluyrityksen konsolidoitujen omien varojen määrä on vähemmän kuin 2—4 momentissa säädetään, sijoituspalveluyritys ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys eivät saa jakaa voittoa tai muuta tuottoa omalle pääomalle, ellei rahoitustarkastus erityisestä syystä määrääjäksi myönnä poikkeusta. Sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään kuuluvan osakeyhtiömuotoisen rahoituslaitoksen ja palveluyrityksen osakkeenomistajan oikeudesta osinkoon on edellä säädetyn estämättä voimassa, mitä osakeyhtiölain 12 luvun 4 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

8 luku

Rangaistussäännökset

56 a §

Sijoituspalveluyrityksen kirjanpitorikkomus

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta laatii tilinpäätöksen tai konsernitilinpäätöksen vastoin 4 luvun säännöksiä taikka niiden nojalla annettua valtiovarainministeriön päätöstä tai rahoitustarkastuksen määräystä, on tuomittava, jollei teko ole rangaistava rikoslain 30 luvun 9 tai 10 §:ssä tarkoitettuna kirjanpitorikoksena tai tuottamuksellisenä kirjanpitorikoksena eikä teosta ole muuallakaan laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *sijoituspalveluyrityksen kirjanpitorikkomuksesta* sakkoon.

56 b §

Sijoituspalveluyrityksen omien osakkeiden hankinnan rahoittamista koskevien säännösten rikkominen

Joka tahallaan rikkoo 16 a §:n säännöksiä lainan tai vakuuden antamisesta taikka omien tai emoyrityksen osakkeiden, osuuksien, pääomalainojen, debentuurien tai niihin rinnastettavien sitoumusten pantiksi ottamisesta, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *sijoituspalveluyrityksen omien osakkeiden hankinnan rahoittamista koskevien säännösten rikkomisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Laki

ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa 26 päivänä heinäkuuta 1996 annetun lain (580/1996) 15 §:n 1 momentti seuraavasti:

15 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä
 kuuta 199 .

Maksuvalmius

Sivuliikkeen maksuvalmiuden on oltava
 sen toimintaan nähden riittävällä tavalla tur-
 vattu.

Laki

rahoitustarkastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 11 päivänä kesäkuuta 1993 annetun rahoitustarkastuslain (503/1993) 2 §:n 17 kohta,
 sellaisena kuin se on laissa 572/1992,
muutetaan 3 § sekä 11 §:n 1, 2 ja 4 momentti, sekä
lisätään 2 §:ään uusi 2 a ja 20 kohta sekä 23 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

2 §

Valvottavat

Valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa

2 a) luottolaitostoiminnasta annetun lain
 6 a luvussa tarkoitettua talletussuojarahastoa;

20) luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityk-
 sen omistusyhteisöä.

taan lisäksi lakia Suomen Pankista
 (719/1997) ja muita Suomen Pankkia koske-
 via säädöksiä, jollei tässä laissa toisin sääde-
 tä.

Rahoitustarkastukseen sovelletaan hallinto-
 menettelylakia (598/1982) ja lakia viran-
 omaisten määräyksistä ja ohjeista
 (573/1989).

3 §

Sovellettavat säännökset

Rahoitustarkastuksesta säädetään tässä lais-
 sa. Rahoitustarkastuksen hallintoon sovelle-

11 §

Tarkastus- ja tietojensaantioikeus

Rahoitustarkastuksella on oikeus saada
 tarkastettavakseen valvottavan toimipaikassa
 tehtävänsä suorittamisen kannalta tarpeelli-

seksi katsomansa valvottavaa ja sen asiakasta koskevat asiakirjat ja muut tallenteet. Rahoitustarkastuksella on myös oikeus saada tarkastettavakseen valvottavan tietojenkäsittely- ja muut järjestelmät sekä kassa- ja muut varat.

Valvottavan on lisäksi ilman aiheutonta viivytystä toimitettava rahoitustarkastukselle sen pyytämät tiedot ja selvitykset, jotka rahoitustarkastus katsoo tehtävänsä suorittamisen kannalta tarpeellisiksi.

Mitä 1—3 momentissa säädetään valvottavasta, sovelletaan myös:

1) yritykseen, joka on valvottavan kirjanpitolaissa (/) tarkoitettu emo- tai tytäryritys tai osakkuusyritys;

2) muuhun yritykseen, joka kuuluu luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään; sekä

3) Postipankki Oy:n liiketoimintaa hoitavaan Suomen Posti Oy:n toimipaikkaan Postipankki Oy:n pankkitoiminnan osalta.

23 §

Uhkasakko

Rahoitustarkastuksella on 1 momentissa tarkoitettu oikeus 11 §:n 4 momentissa tarkoitettua yritystä kohtaan, jos se kieltäytyy noudattamasta, mitä sen velvollisuudeksi on 11 §:ssä säädetty.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Helsingissä 8 päivänä joulukuuta 1997